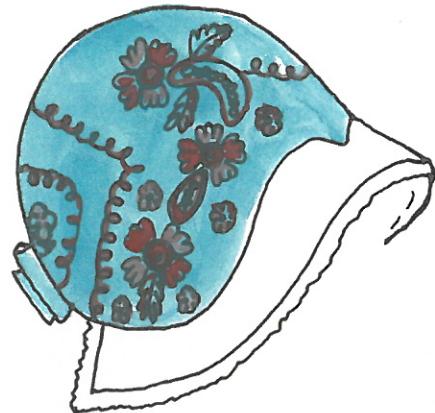
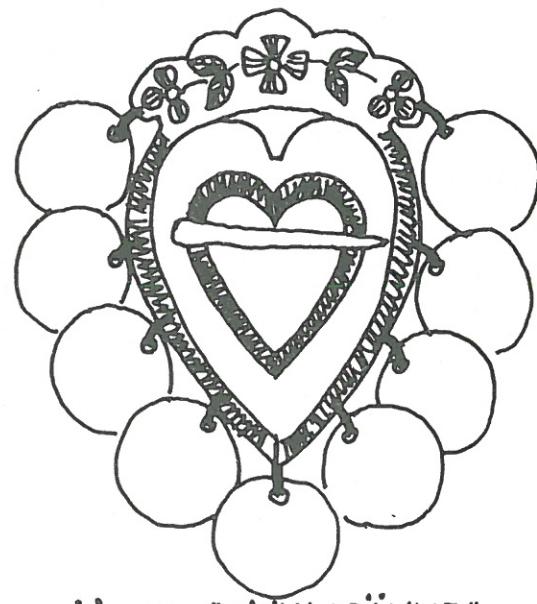

VISTA HÄRAD

OMKRING GRÄNNA

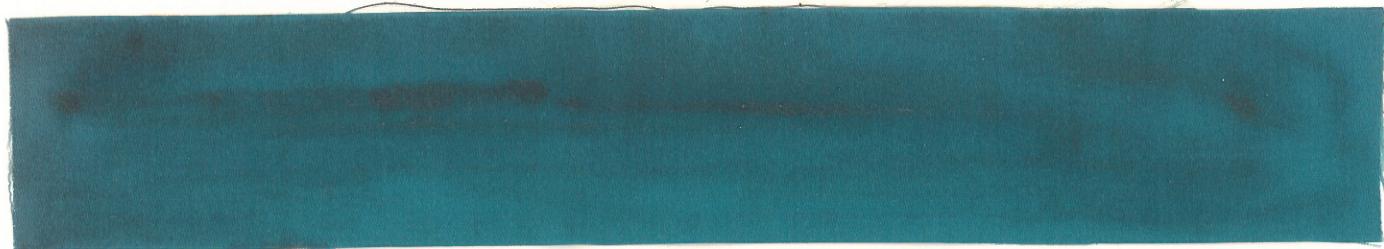
BINDMÖSSA

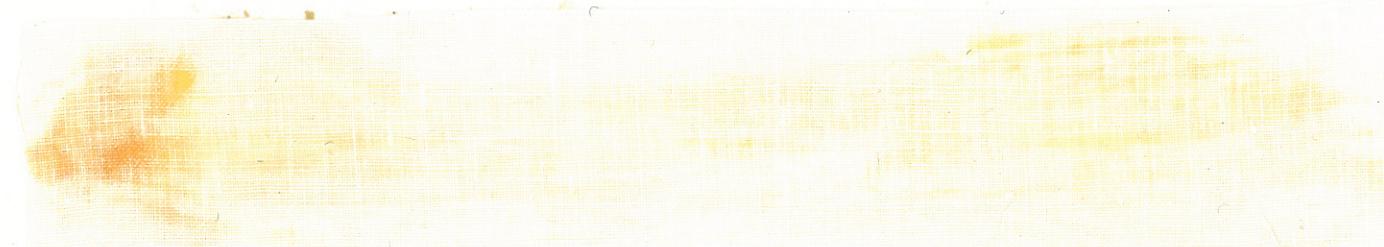
SÖLJA, "LÖVASPÄNNE"

VISTA HÄRAD
OMKRING GRÄNNA

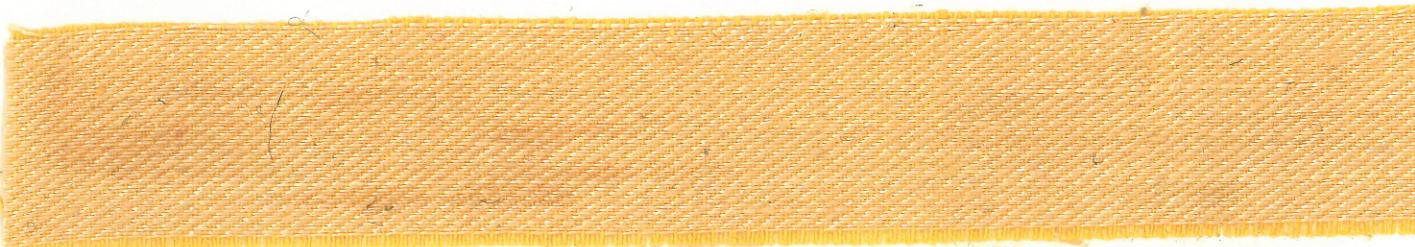
BINDMÖSSA

ÖVERDEL

LIVSTYCKE

FÖRKLÄDE

KJOL

VISTA HÄRAD

"ÖVERDEL

LIVSTYCKE

2 VARIANTER

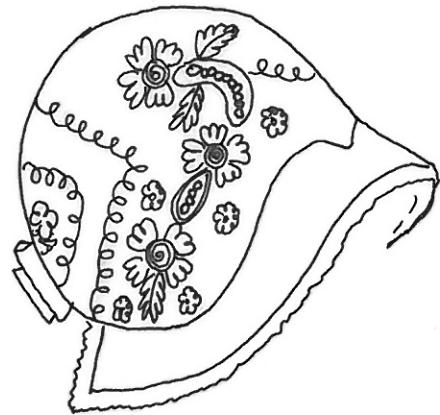
FÖRKLÄDE

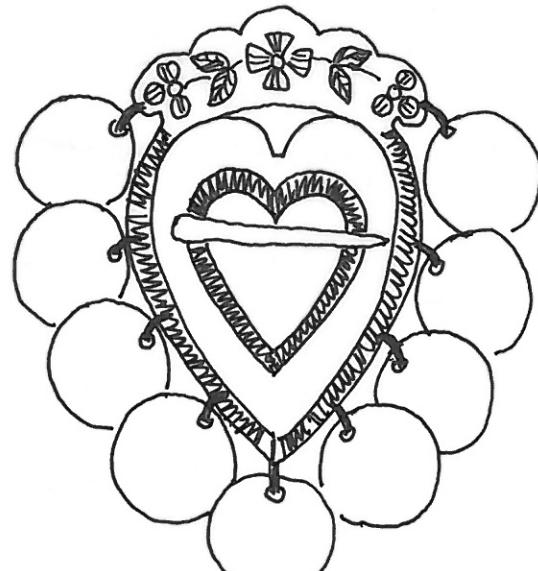
KJOL

VISTA HÄRAD

OMKRING GRÄNNA

BINDMÖSSA

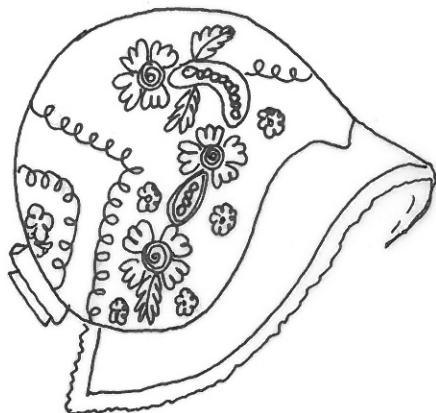
SÖLJA, "LÖVASPÄNNE"

1W-77

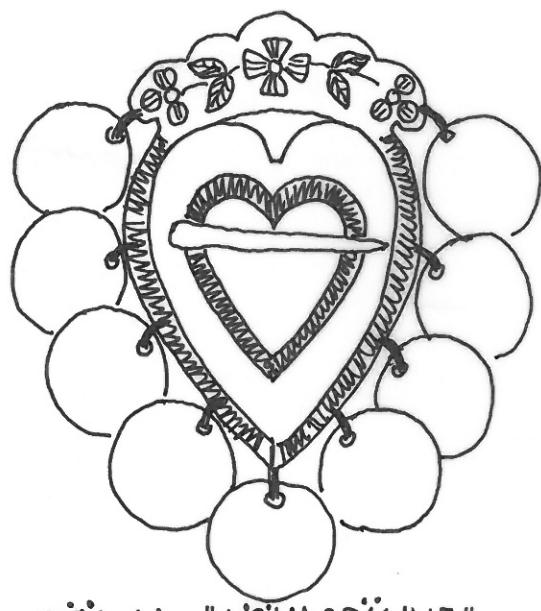
JÖNKÖPINGS LÄNS HEMSLÖJDSFÖRENING

VISTA HÄRAD

OMKRING GRÄNNA

BINDMÖSSA

SÖLJA, "LÖVASPÄNNE"

JÖNKÖPINGS LÄNS HEMSLÖJDSFÖRENING

Vista härads kvinnodräkt.

- Kjol: Långrandigt halvylletyg i svart, grönt, rödlila, beige och vitt.
- Livstycke: av halvlinnetyg i guldgul nyans. Snöras fram till med en gaffelsnodd i tre färger, lingarn, rött grönt och vitt. Kantning med grön snodd runt om. Nertill har livstycket insprängda kilar.
- Förkläde: rutigt bomullstyg i blått och vitt med inslagsränder i blått och rosa.
- Överdel: i linnetyg med rund halsringning utan krage.
- Huvudbonad: bindmössa av siden med kedjesömsbroderier. Stycke av vit tyll med trätt mönster eller bred knypplad spets.
- Kjolväska: saknas.
- Strumpor: stickade i vitt
- Skor: av svart eller brunt skinn med spänne.
- Smycken: bröstsölja med skålformade kläppar och trädnål i silver till livstyckets gaffelsnodd.
- Halskläde: av vitt bomullstyg s.k. "tolvrosaduk" med kedjesömsbroderi i sex av ena hörnets rutor.
- Historik: dräkten är till största delen sammanställd efter förebild från Nordiska Museet. Till exempel kan man där på nr 7.346 finna den randiga kjolen och under 7.348 livstycket.
Enligt Jönköpings läns hemslöjdsförenings verksamhetsberättelser började försäljningen av material till Vista-dräkten 1936. Dräkten är delvis omarbetad i slutet av 1950-talet.
- Litteratur: "Folkdräkter och bygdedräkter från hela Sverige" av Arnö-Berg och Hazelius-Berg.
"Vistabygden" E Sandgren C Wikmar
"Folkligt dräktsilver" Sigfrid Svensson

JÖNKÖPING den

ÖSTRA STORGATAN 11

Telefoner: Affär o. Bokföring 109 74

Chef och produktionsavdelning 230 28

POSTGIRO 3 04 19

Beträffande kvinnodräkt från Visingsö

Nordiska Museet meddelar den 15 juli 1964 att hos dem endast finns ett stycke till mössa samt en huvudduk, från Visingsö.

För att göra en dräkt från Visingsö måste ytterligare forskning företagas och hemslöjdsföreningen kan tills vidare ej taga upp någon tillverkning på "Visingsö-dräkt".

Kunder hänvisas till Vista-dräkten, som ju är given även för Visingsö eftersom Visingsö hör till Vista härad.

Hemslöjdsföreningens Vista-dräkt har utarbetats efter den dräkt som Nordiska Museet har och andra variationer tillverkas ej av oss.

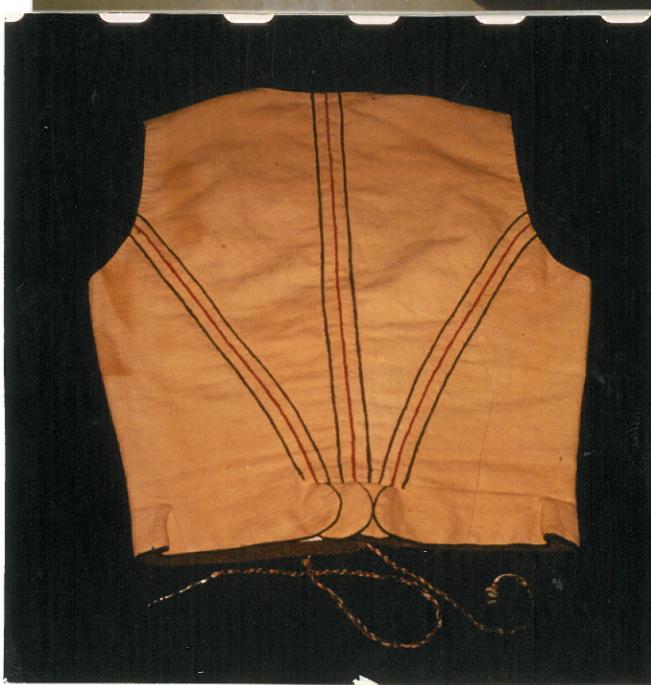

Vista härad

Kyrkdräkt. Vista härad

Jönköpings Läns Hemslöjdförening

Våra
folkdräkter:

Två par från Vista härad

På Nordiska museet i Stockholm finns plagg som kommit från samma familj och bars på 1700-talet av såväl män som kvinnor. Det är efter dessa plagg - originalen - som dagens Vistadräkt kopierats. Vista-dräkten är alltså en helt dokumenterad dräkt till skillnad från andra folkdräkter som kan vara rekonstruerade eller komponerade.

Irma Edstrand har varit på Nordiska museet och specialstuderat detaljer. Något förkläde finns dock inte bevarat, säger hon.

I dag presenterar vi Vista-dräkten, som alltså bars av mänskor i Grännabygderna.

Två par i Vistadräkten fotograferade vi på Gränna-berget veckan före midsommar för att visa hur dräkter kan varieras.

Irma och Bernt Edstrand (se ovan) är paret där mannen bär hatt med brokigt band och långrock i vadmal. Bengt har också skinnbyxor - gula.

Hans Lund har vadmalsbyxor och hans fru Margareta th har knutit vitt förkläde på sig. (Foto: U. Egel)

VISTA HÄRAD

Omkring Gränna

Dräkterna kan skilja sig i många små detaljer. Här är Margareta och Hasse Lund från Huskvarna i Vista-dräkten.

Från Vista härad, bygden omkring Gränna, finns en dräkt som till största delen är sammanställd efter förebilder från Nordiska Museet. Det är alltså en DOKUMENTERAD DRÄKT. Kjolen och livstycket kommer t ex från samma gård, och har burits tillsammans. På Hemslöjden började man sälja den 1936, det framgår av en verksamhetsberättelse. I slutet av 50-talet omarbetades den något.

Jönköpings läns hemslöjd beskriver kvinnodräkten så här:

Livstycken: av halvlinnetyg i guld-gult. Livstycket snörs fram till med med broderier i kedjesöm. Stycke en gaffelsnodd i tre färger lingarn av vit tyll med trätt mönster eller rött, grönt och vitt. Livstycket är kantat med grön snodd. Nedtill har det insprängda kilar.

Kjol: långrandig av halvlytetyg i svart, grönt, röd-lila, beige och vitt. **Huvudbonad:** bindmössa i siden med broderier i kedjesöm i sex av rutorna.

Halskläde: av vitt bomullstyg, s k „tolvrosaduk“ med broderier i kedjesöm i sex av rutorna. **Smycken:** trädnål i silver till Skor: av svart eller brunt skinn blått och vitt med inslagsränder i med spänne.

Förkläde: rutigt bomullstyg i blått och rosa. **Överdel:** i linnetyg med rund livstyckets gaffelsnodd. Bröstsölja med skålformade kläppar.

Smycken: trädnål i silver till Skor: av svart eller brunt skinn blått och rosa.

Överdel: i linnetyg med rund livstyckets gaffelsnodd. Bröstsölja med skålformade kläppar.

VÅRA FOLKDRÄKTER

– Entusiasterna går till källan

Paren Edstrand och Lund har var sina varianter av Vista häradens dräkt. Titta litet extra noga på färgbilderna.

Irma Edstrand, lågstadielärare i profession, har varit på Nordiska Museet i Stockholm och studerat förlagorna till dräkterna. Själva originalen ...

– Tyvärr finns inget förkläde bevarat, säger hon. Så hon har knutit ett vitt smålandsförkläde framför sig.

– Vita förkläden har funnits till alla dräkter, säger Margareta Lund. De passar till både sorg och högtid.

– På midsommardagen och när jag går till kyrkan tar jag alltid vitt förkläde, säger Margareta och det låter lika bestämt och bra som när man idag ber om tips om vad som kan vara lämplig klädsel i något ovanligt sammanhang.

ALLT SJÄLV

Irma Edstrand är duklig. Hon har vävt allt själv. Inte bara till sin dräkt utan också till makens – Bernts. Hur lång tid tog det/ undrar jag.

– Jag började 1976 ...

– Är du färdig?

– Njaa, det tog väl två år.

Med detta menar hon att egentligen blir väl dräkterna aldrig riktigt klara.

Irma har till och med vävt upp vadmal, sådan finns inte färdig att köpa. Väver man inte själv får man nöja sig med den svarta.

– Men grå ska det vara, menar Irma.

– I boupteckning efter boupteckning hittar man uppgifter om ”grå vadmalsrock” och ”bockskjynnsbyxor”.

SÅ TÄNKER DE

Det är så entusiasterna, de verkligt intresserade bärarna av folkdräkter arbetar och tänker. De går till själva källan för att få belägg för hur dräkter kan ha sett ut och hur man brukade dem – dräktskicket.

Irma och Bernt delar detta intresse för det folkliga. De nästan träffades i en folkdans. I varje fall efter den. Bernt har dansat sedan 1956, det lärde han sig på Jära folkhögskola. Ett år senare deltog han i en Internationell folkdansvecka i Tyskland. I sommar ska han och Irma tillbaka till Neustadt och en ny Internationell Folkdansvecka. Då träffas folkdansintresserade från många länder, roar sig och jämfor och dansar ...

Margareta Lund har gömt haret – hon är ju gift! – under sitt klute, sin huvudduk och sitt huckle.

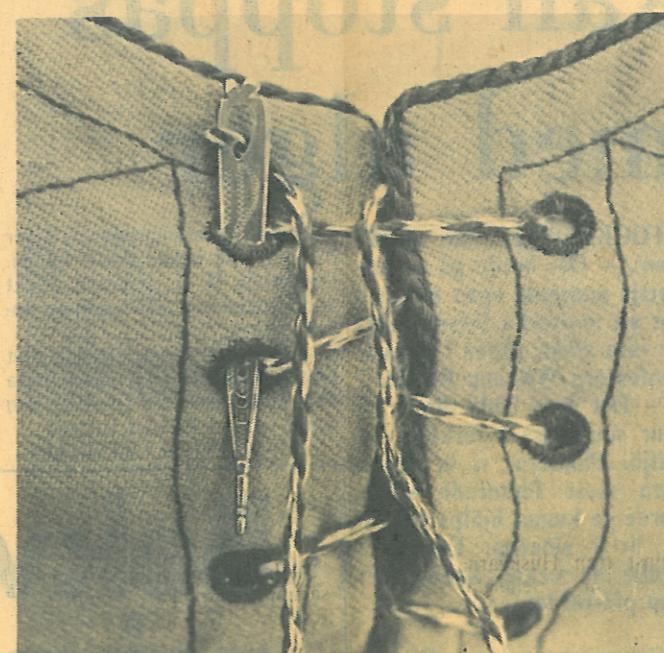
1859 beskrev en då 80-årig man dräktskicket i Vista ungefärlig så här: ”De ogifta kvinnorna hade bindmössa, de gifta hade styvstarkt linneduk som lades tätt efter pannan och knöts så att de 5–6 tum långa flickarna stod rätt ut. Man kunde tydligt se skillnaden mellan gifta och ogifta kvinnor.”

Irma Edstrand har stärkt och formpressat sitt ”tyllin”. Ovanpå det sätter hon bindmössan av siden. – Egentligen skulle jag ha ringar i öronen. Men de här hängena verkar väl ganska gamla? säger hon väjdande.

Text: CHRISTINA HAMRIN

Foto: HÅKAN FALK

Bildsviten visar hur man får strumporna att hänga upp... Bernt Edstrand demonstrerar: Man tar strumpebandet och viker en änden lätt i 90 graders vinkel med änden nedåt. Så virar man bandet ett varv – och två varv – runt benet och trär så raskt den andra bandändan genom öglan. Dra åt! Klart! Bernt har fina skinnbyxor och knapparna är gjutna. En kväll tog det att putsa dem fina ...

Irma Edstrand har den fina nälen för snoden som man trär livstycket med. Snoden kallas gaffelsnodd och är i tre färger medan själva livstycket är kantat med en grön snodd. Nälen är av silver. Somliga sätter sitt namn på ena sidan och dekoreras den andra.

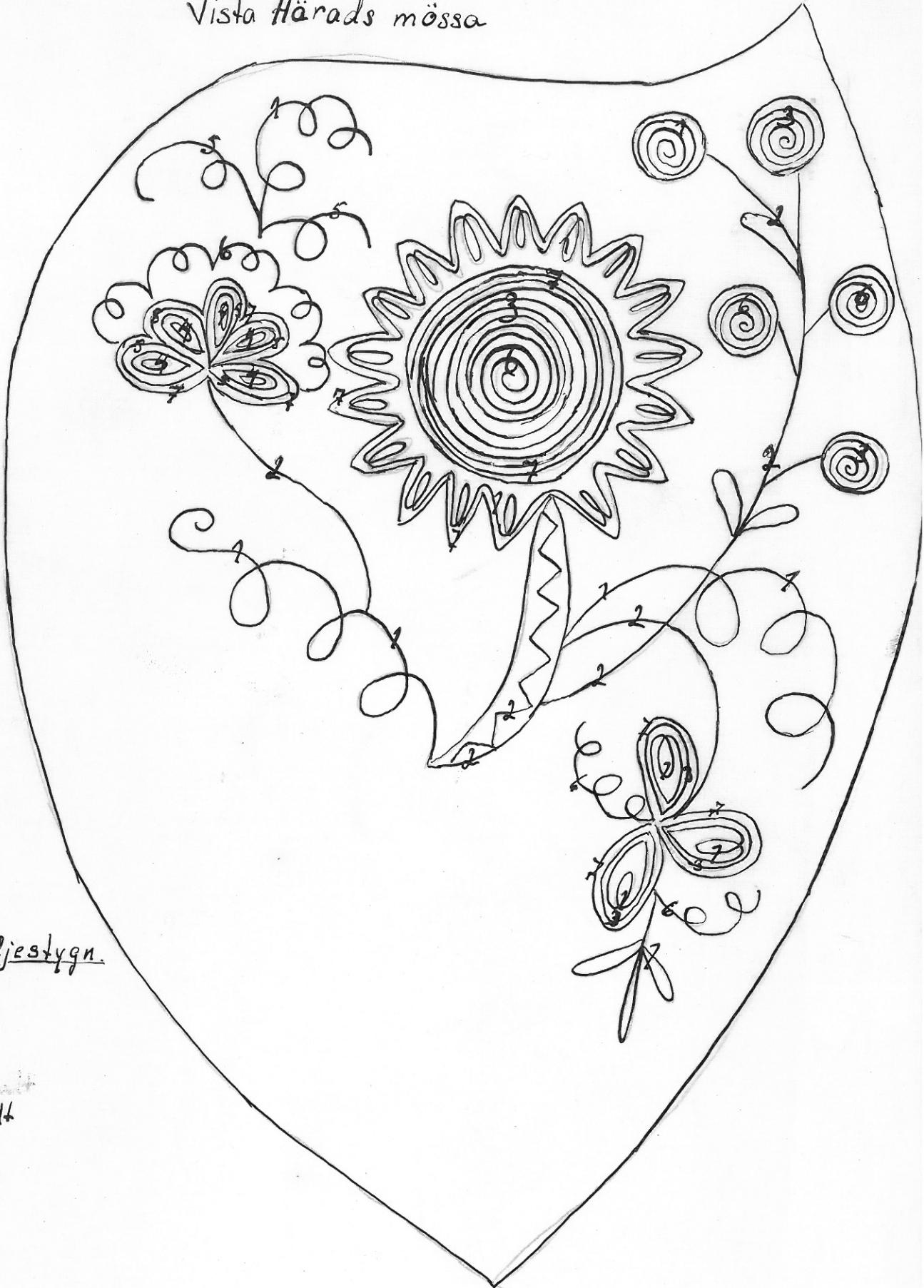

Hasse Lund har vadmalsbyxor. Men knapparna är identiska med dem på Bernt Edstrands skinnbyxor. De båda herrarna har var sin variant av Vista-dräkten.

TRÖJA kallas man kvinnodräkterns korta ytterplagg trots att den inte är stickad utan sydd. Irma Edstrand har fodrat sin tröja med ett rutigt tyg som går igen i mansrocken.

Vista Härad's moss

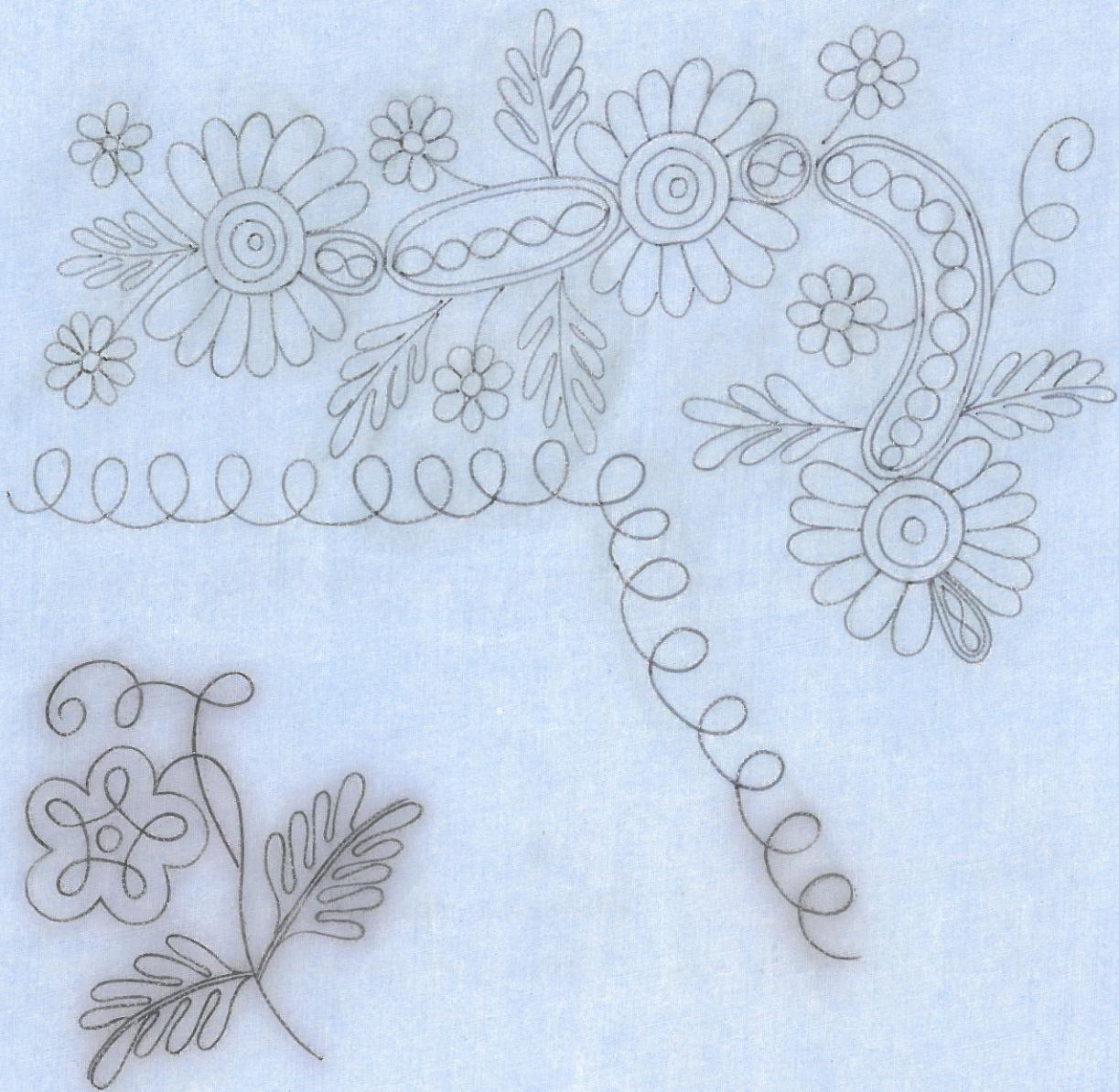

Kedjestyg.

lt
önt
tt
sa
dgult
tt
art

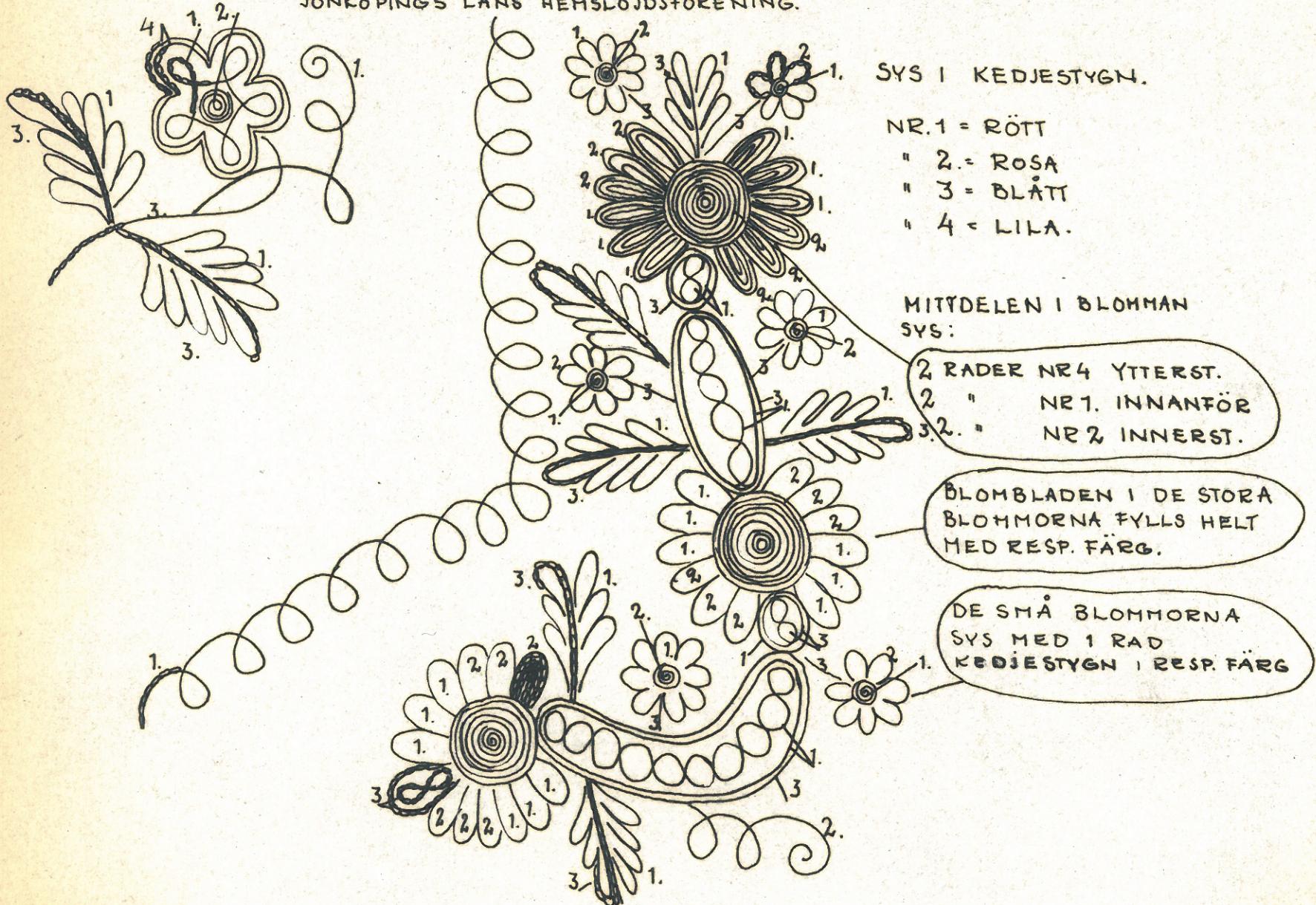
Mitt fram hägnlitteriken

fran
VISTA HÄRAD BINDMÖSSA.

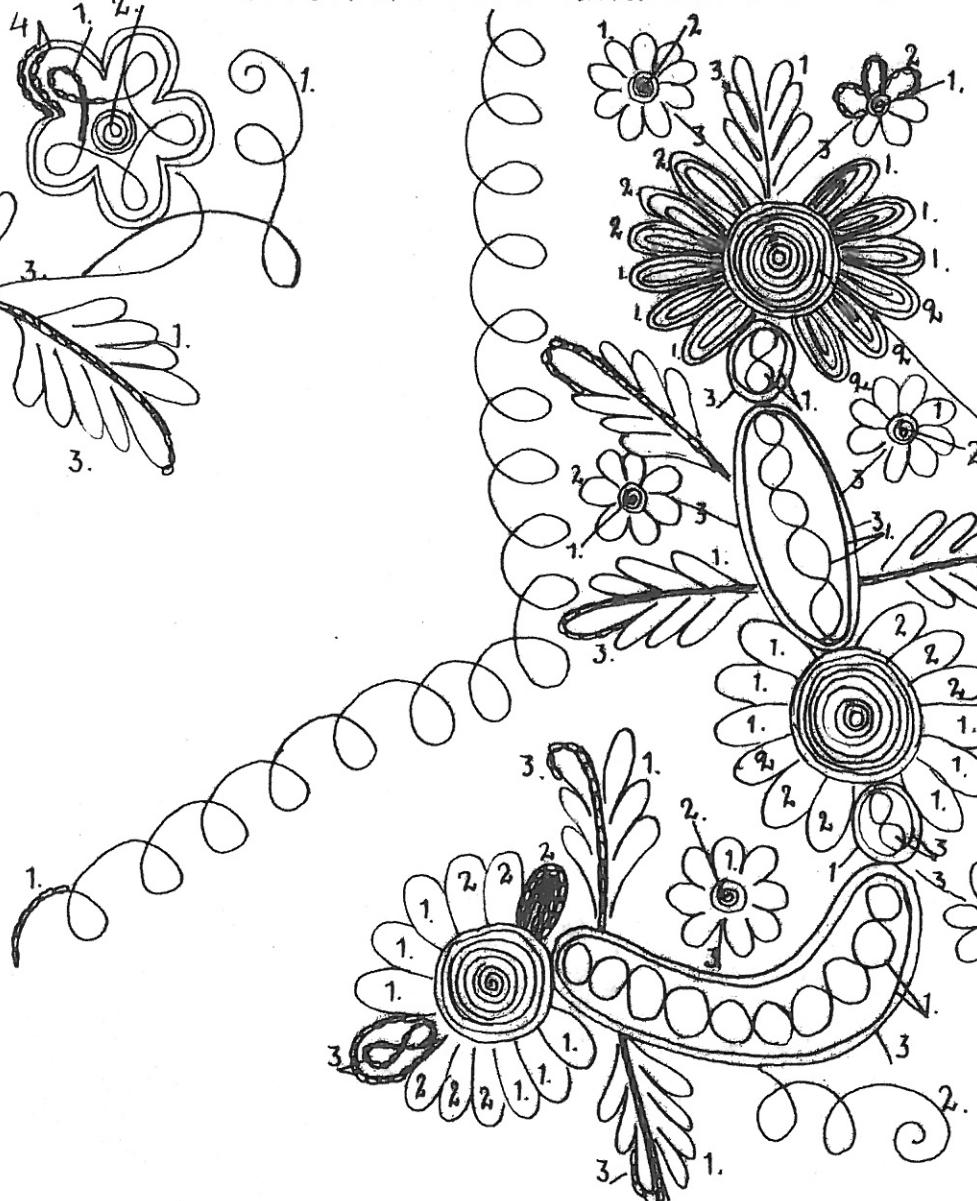
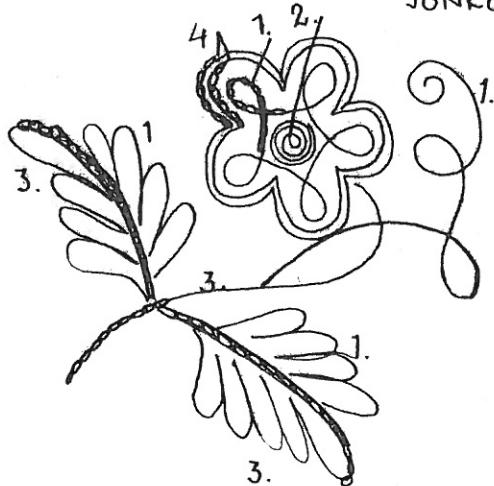

JÖNKÖPINGS LÄNS HEMSLÖJDSFÖRENING

MÖSSA TILL VISTA HÄRADS DRÄKT
JÖNKÖPINGS LÄNS HEMSLÖJDSTÖRENING.

MÖSSA TILL VISTA HÄRADS DRÄKT
JÖNKÖPINGS LÄNS HEMSLÖJDSTÖRENING.

1. SYS I KEDJESTYGN.

NR.1 = RÖTT

" 2. = ROSA

" 3 = BLÅTT

" 4 = LILA.

MITTDELEN I BLOHMAN
SYS:

2 RADER NR 4 YTTERST.
2 " NR 1. INNANFÖR
3.2. " NR 2 INNERST.

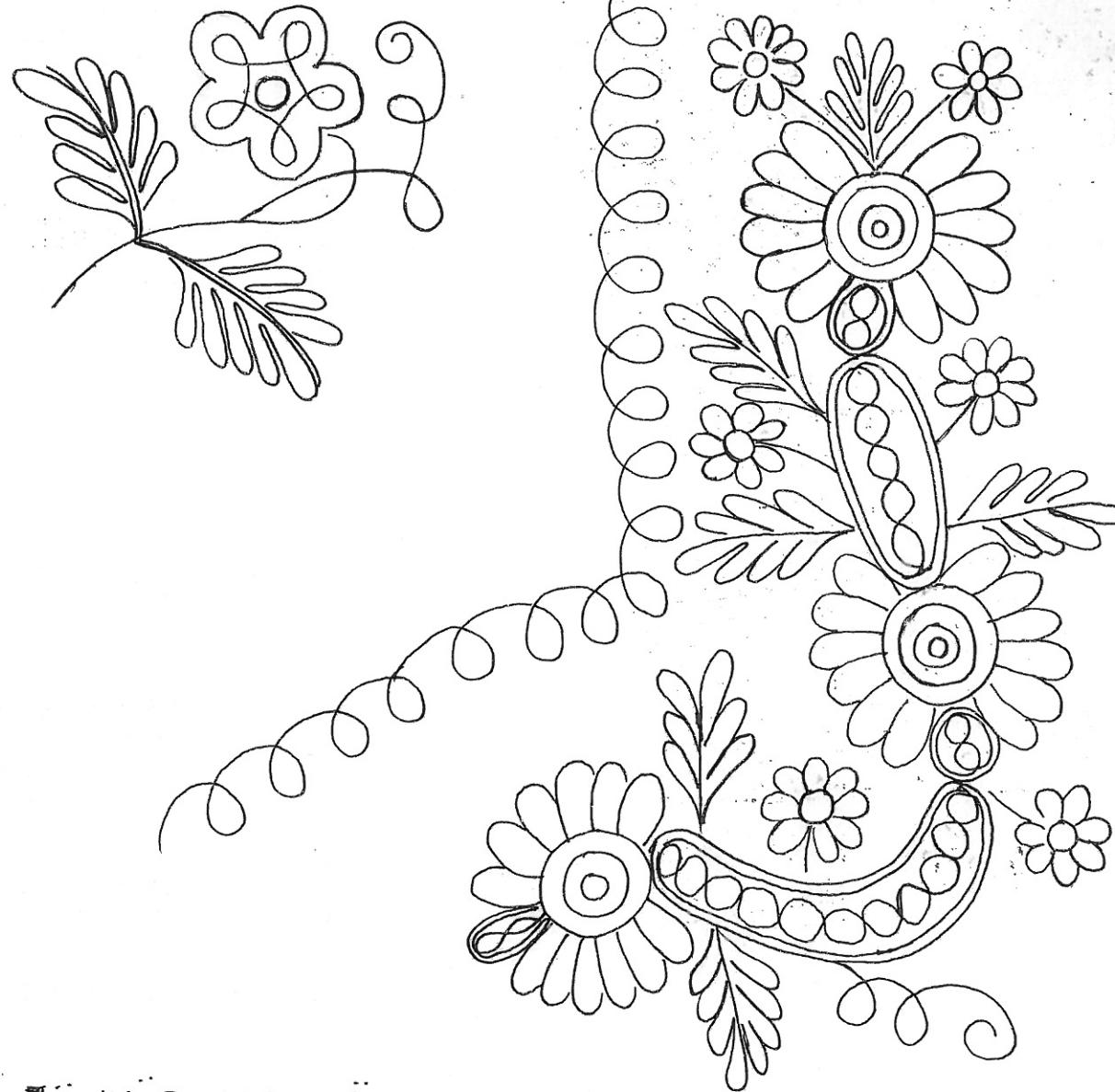
BLOMBLADEN I DE STORA
BLOHMORNA FYLLS HELT
MED RESP. FÄRG.

DE SMÅ BLOHMORNA
SYS MED 1 RAD
KEDJESTYGN I RESP. FÄRG

Om detta skall omis
Ja här i förläggning
Möbler och prydnader
Vid denna tiden.

VISTA HÄRADS MÖSSA

Mit från

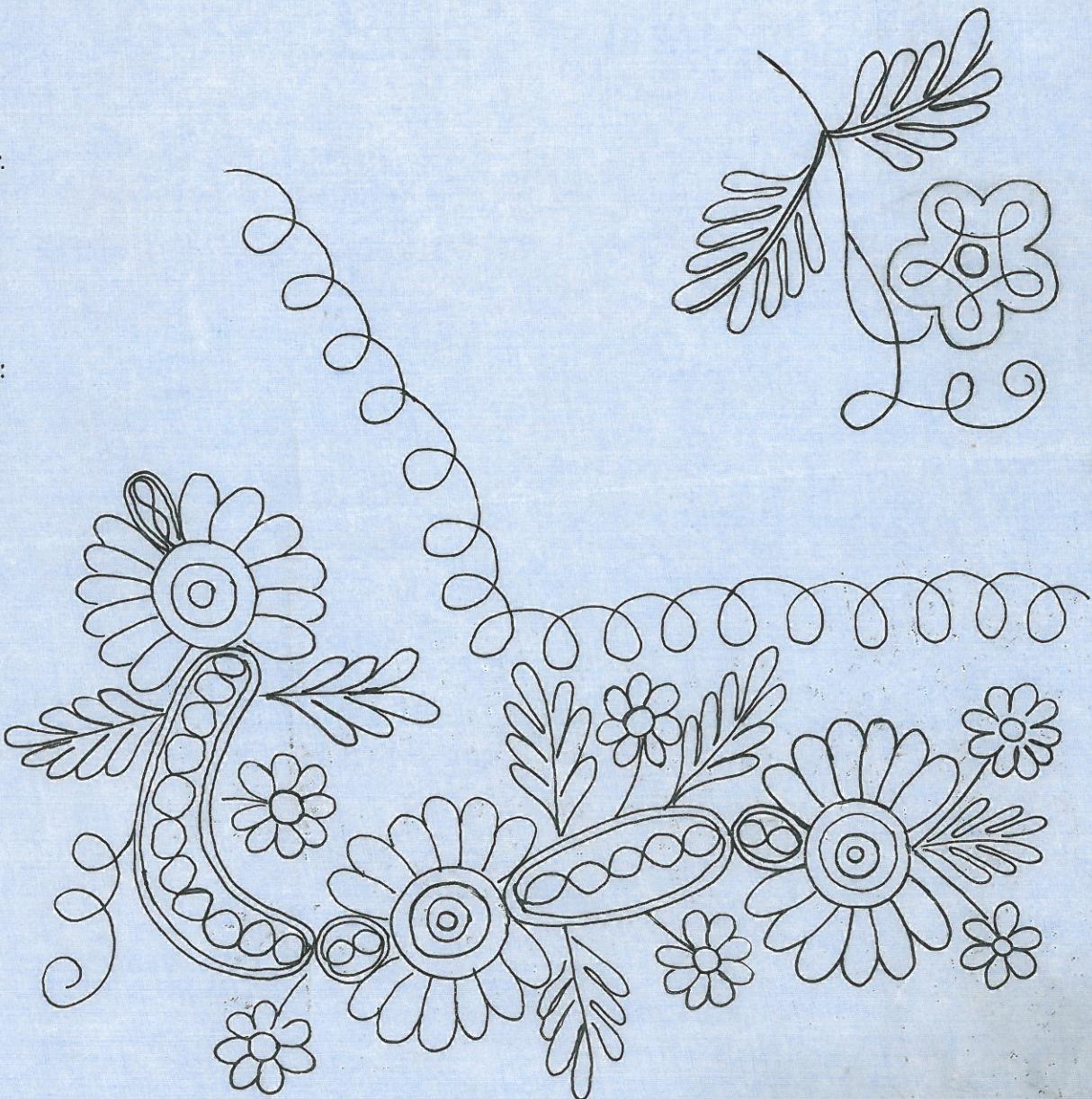
JÖNKÖPINGS LÄNS HEMSLÖJDSFÖRENING.

om detta shall vara
så här i folkmässingar
måste vi pricka och
monstret meddela dö
detta.

AK

VISTA HÄRADS MÖSSA

Mot fram

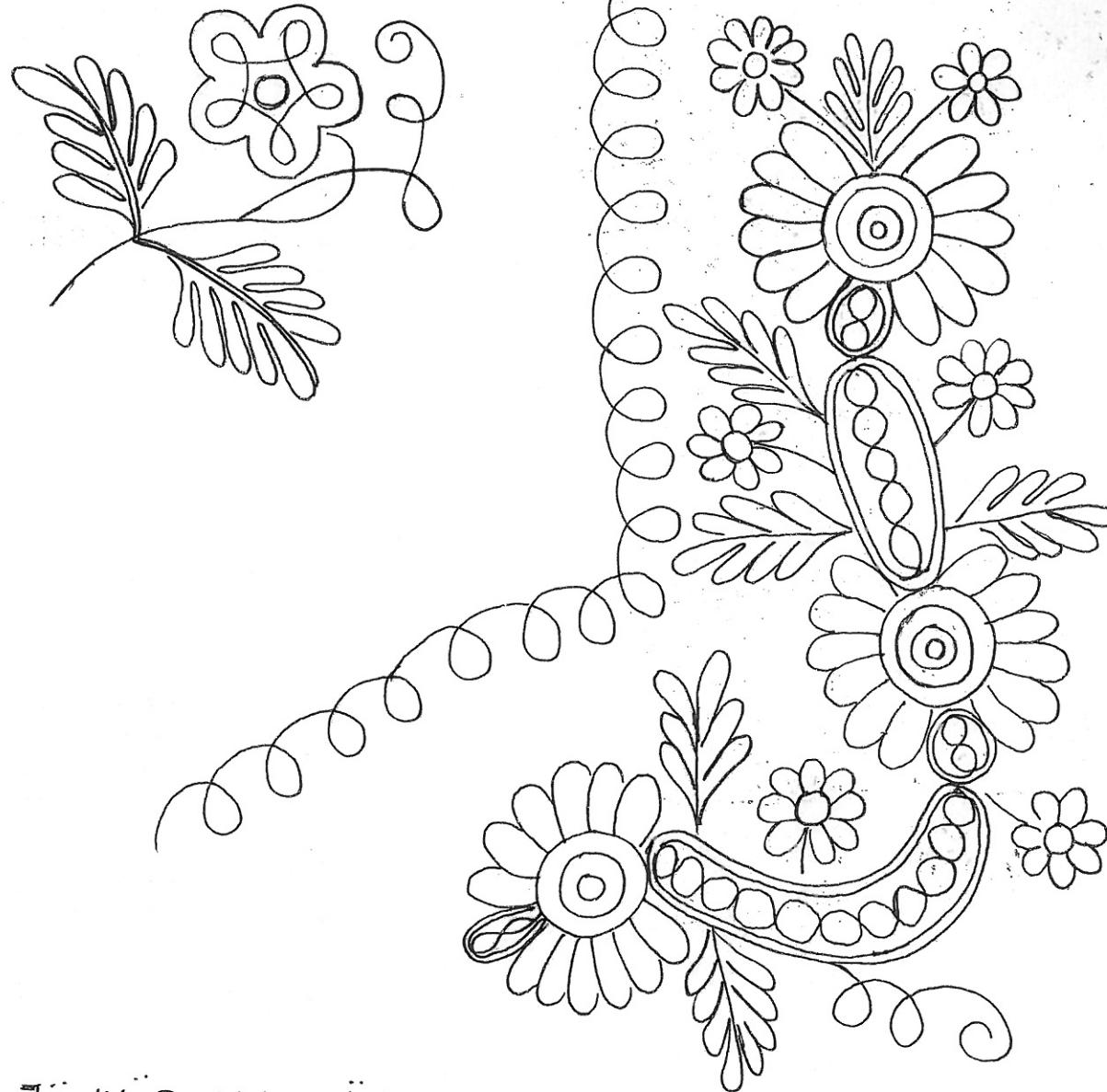

JÖNKÖPINGS LÄNS HEMSLÖJDSFÖRENING.

VISTA HÅRADS MÖSSA

Mitt från

Om detta är ett
så här i världen
välkort med
min del av landet.

JÖNKÖPINGS LÄNS HEMSLÖJDSFÖRENING.

Jönköpings läns Hemslöjdsförening
Smedjegatan 40
552 40 Jönköping

Tel 036/12 30 28, 11 09 74
Postgiro 304 19 - 6
Bankgiro 544 999 6

Vista härad's kvinnodräkt

Kjol.

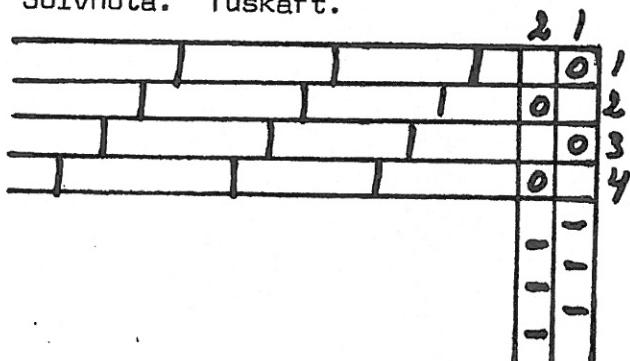
Värv: brunt bomullsgarn nr 30/2
Inslag: vitt och kulört otvinnat ullgarn
Sked: 90/10, 1 tråd i solv och rör
Stad: 2 tr i rör 2 ggr
Skedbredd: 95 cm = 856 tr + 4 stadtr. = 860 trådar
Inslagstäthet: c:a 13 inslag pr cm

Inslagsordning: 16 inslag svart

3 " grönt
1 " vitt
2 " svart
3 " rödlila
2 " svart
1 " vitt }
3 " grönt }
16 " svart }
3 " grönt }
2 " beige }
2 " svart }
2 " beige }
3 " rödlila }
1 " vitt }

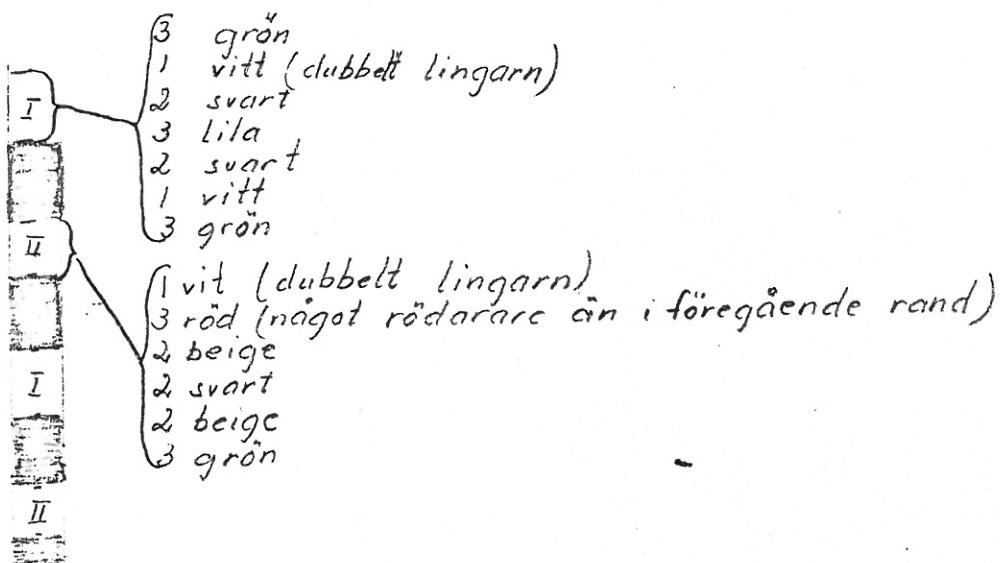
1 omgång = c:a 4,6 - 4,7 cm

Solvnota. Tuskaft.

Lämplig tyglängd till kjol: 2,40 - 3,00 meter.

Randigt kjoltyg. (16-18 inslag/
mellanbrun varp / cm)

Kjol.

Kjolen har en 2 cm bred linning tillklippt av tyget. 19 cm nedt från är helt oveckad. 2,5 cm:s veck är lagda bakåt och möts i ett snöre i mitt bok. Den gamla kjolen var ungefar den vid.

grå vadmal.

Byxor och långrock är sydda av grå vadmal.
till varp: grått ullgarn (154 är lagom mörkt men för Brun)
inslag: { 2 inslag mörkgrått (se ovan)
 | 1 - " - ljus grått (156)

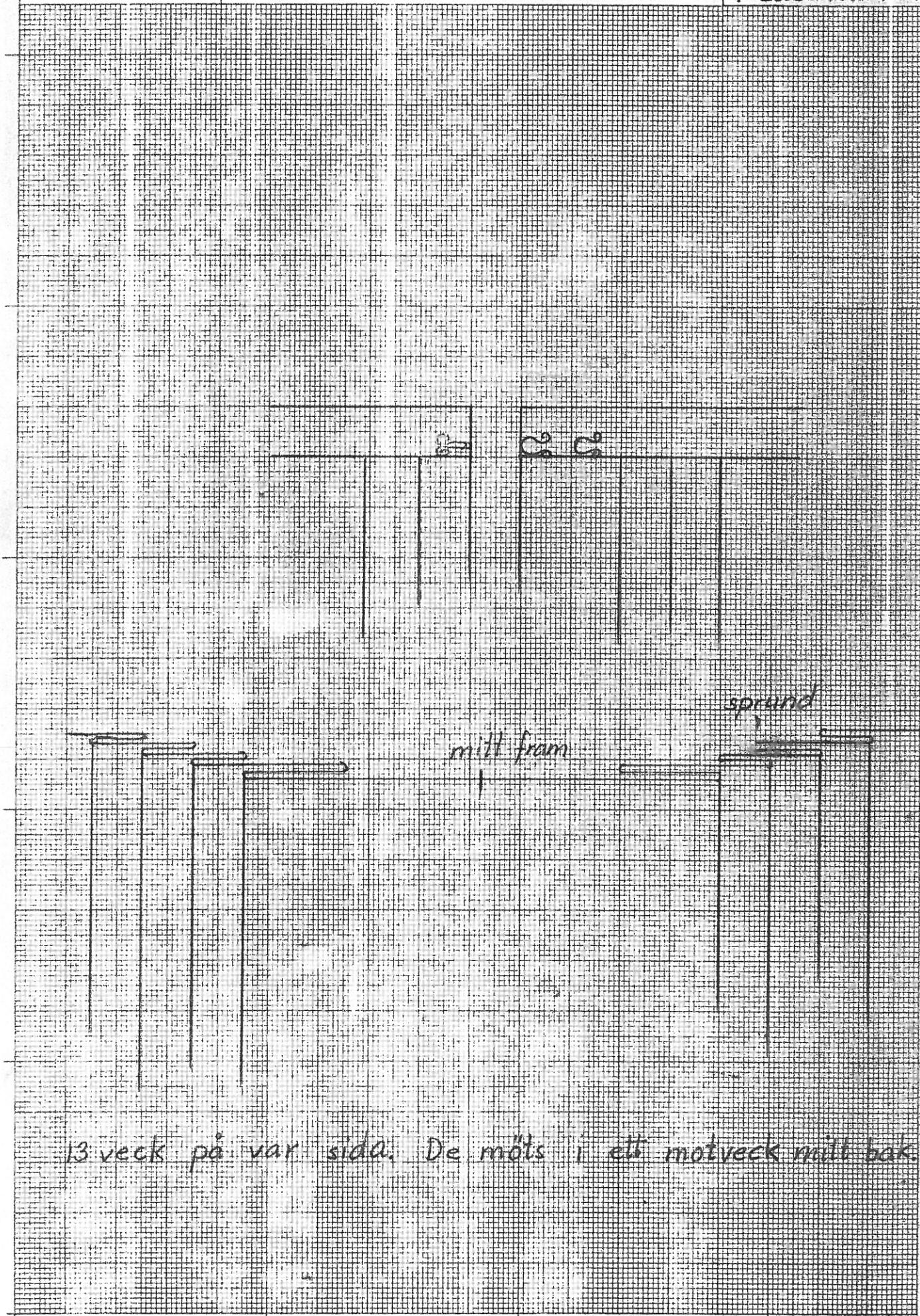
B 10
K 1002
K 1710
B 4026
B 100

SKALA 1:2

KJUL
Vista härad

I Edstrand 1981

Jönköpings läns Hemslöjdsförening
Smedjegatan 40
552 40 Jönköping

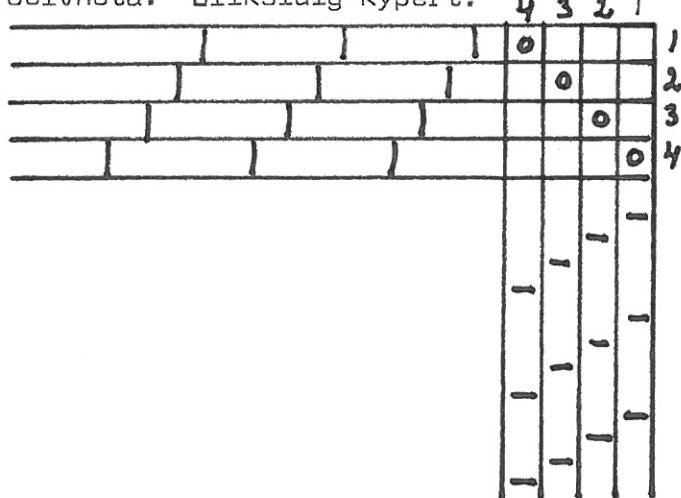
Tel. 036/12 30 28, 11 09 74
Postgiro 304 19 - 6
Bankgiro 544 999 6

Vista härads kvinnodräkt.

Livstykke.

Varp: kulört bomullsgarn nr 30/2
Inslag: gult lingarn nr 16, H - H färgnr 104
Sked: 70/10, 1 tr i solv, 2 tr i rör
Stad: 3 tr i rör 2 ggr
Skedbredd: 80 cm = 1 120 tr + 4 stadtr. = 1 124 trådar
Inslagstäthet: c:a 21 inslag pr cm

Solvnota. Oliksidig kypert.

Lämplig tyglängd till livstykke: 1,10 meter

Jönköpings läns Hemslöjdsförening
Smedjegat 40
552 40 Jönköping

Tel. 036/11 09 74 el
12 30 28
Postgiro 304 19 - 6
Bankgiro 544 999 6

Vista Härads Kvinnodräkt:

Livstycketyg.

Varp: kulört bomullsgarn nr 24/2 färgnr 302
Inslag: otvinnat ullgarn, 11 000 m/kg
Sked: 80/10, 1 tr i solv, 2 tr i rör
Stad: 3 tr i rör 2 ggr
Skedbredd: 70 cm = 560 rör = 1120 tr + 4 stadtr. = 1 124 trådar
Inslagstäthet: c:a 16 inslag pr cm
Originalalet har varp av lingarn med c:a 18 - 19 varptr/cm
Bindning: oliksidig kypert på 3 skaft.

Solvnota.

								3	2	1	
								0	0	1	
								0	0	2	
								0	0	3	
									1		
									1		
									1		
									1		

Tyget vävs med avigsidan uppåt. Bör skyttelkastas!

Garnåtgång till 10 m varplängd: c:a 0,586 kg bom.-garn nr 24/2

Garnåtgång till 1 m tyg (inslag) " 0,100 - 0,105 kg ullgarn 11 000m/kg
0,125

Tyglängd till livstycke: 1,00 - 1,20 meter.

Jönköpings läns Hemslöjdsförening
Smedjegatan 40
552 40 Jönköping

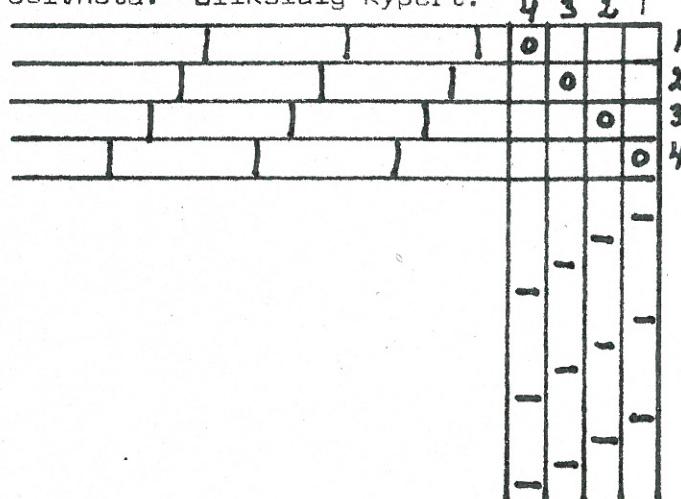
Tel. 036/12 30 28, 11 09 74
Postgiro 304 19 - 6
Bankgiro 544 999 6

Vista härad's kvinnodräkt.

Livstycke.

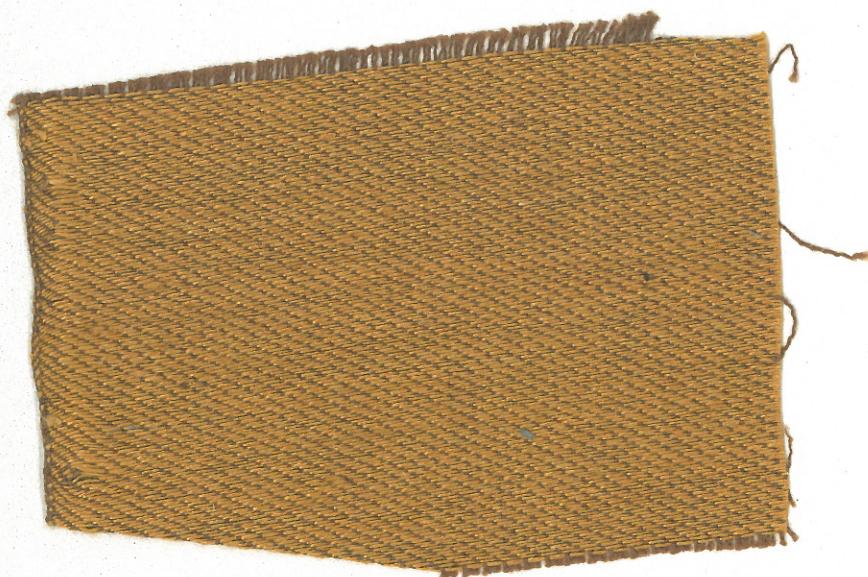
Varp: kulört bomullsgarn nr 30/2
Inslag: gult lingarn nr 16, H - H färgnr 104
Sked: 70/10, 1 tr i solv, 2 tr i rör
Stad: 3 tr i rör 2 ggr
Skedbredd: 80 cm = 1 120 tr + 4 stadtr. = 1 124 trådar
Inslagstäthet: c:a 21 inslag pr cm

Solvnota. Oliksidig kypert.

Garnåtgång till livstycke á 1,10 m
inslag

Gult lingarn HH nr 16 färg 104
0.190 kg

Lämplig tyglängd till livstycke: 1,10 meter

Jönköpings läns Hemslöjdsförening
Smedjegatan 40
552 40 Jönköping

Tel 036/12 30 28, 11 09 74
Postgiro 304 19 - 6
Bankgiro 544 999 6

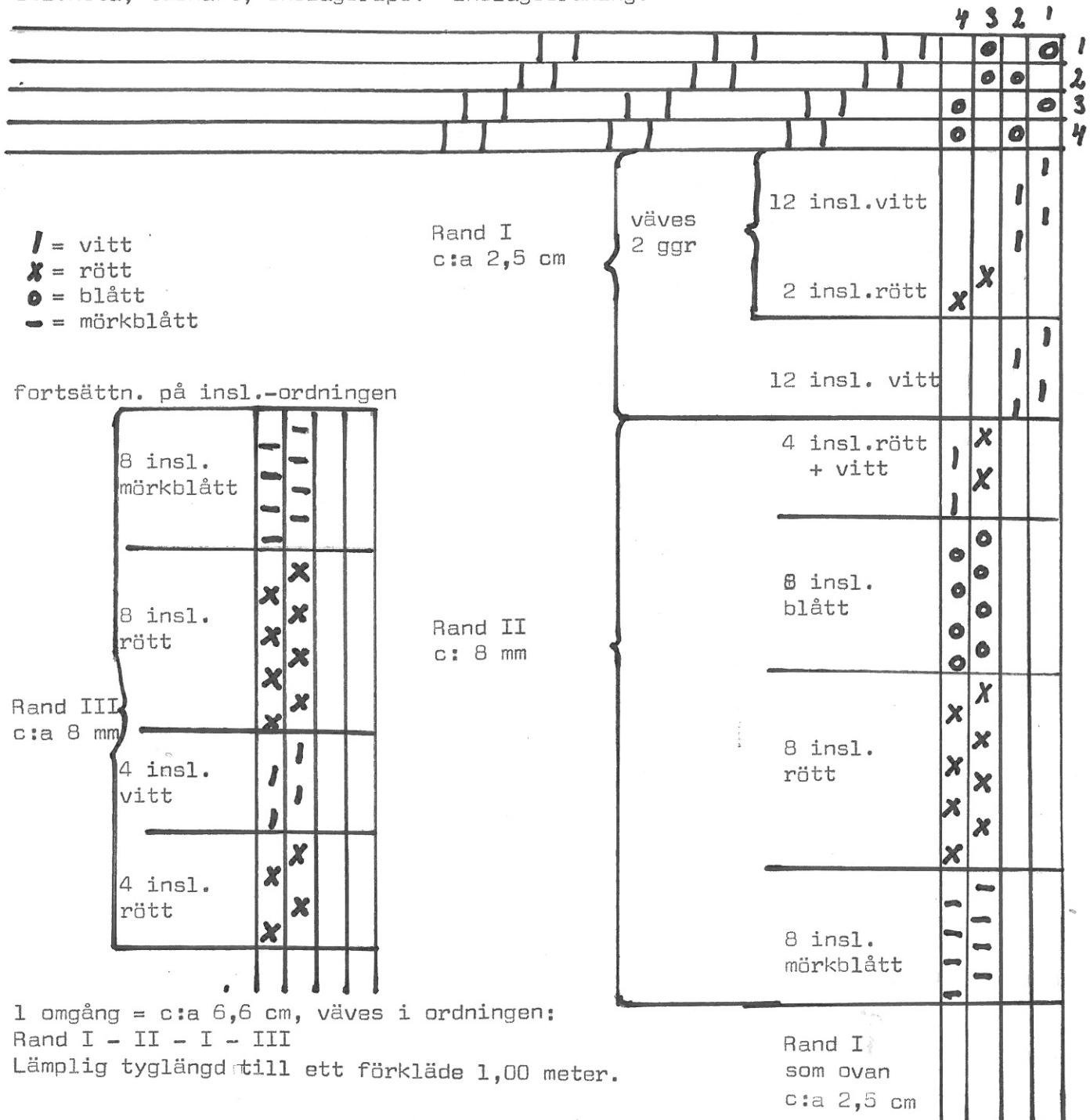
Vista härads kvinnodräkt.

Förkläde.

Värv: oblekt bomullsgarn nr 24/2, kulört nr 16/2
Inslag: " " " " " " " "
Sked: 90/10, 1 tr i solv, 2 tr i rör
Stad: 3 tr i rör 3 ggr
Skedbredd: 85,5 cm = 770 rör = 1540 tr + 6 stadtr. = 1 546 trådar
Inslagstäthet: se inslagsordningen

Varpordning: 16 tr oblekt rapport = 17 tr varpas 90 ggr = 1530 tr
1 " mörkblått
16 " oblekt varpas 1 gång 16 "
I 546 trådar

Solvnota, tuskraft, inslagsrips. Inslagsordning.

VISTA HÄRADSDRÄKT
Förkläde

Garnåtgång till inslag förkläde 1,00 m

Oblekt 24/2	0.053 kg
M.Blått Ni 1026	0.017 kg
L.Blått HH 134	0.009 kg
Rosa HH 122	0.031 kg

Jönköpings läns Hemslöjdsförening
Smedjegatan 40
552 40 Jönköping

Tel 036/12 30 28, 11 09 74
Postgiro 304 19 - 6
Bankgiro 544 999 6

Vista häradss kvinnodräkt.

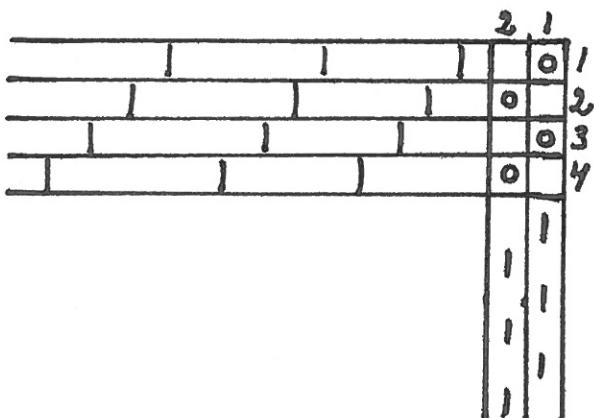
Halskläde.

Varp: blekt bomullsgarn nr 30/2
Inslag: " " " "
Sked: 130/10, 1 tr i solv
Skedbredd: 95,7 cm = 1244 rör = 1 380 trådar
Inslagstäthet: lika på varp- och inslagsledd

Trädnings i sked: 2 tr i rör 2 ggr
1 " " " 26 " Höger kant
3 " " " 2 "
1 " " " 3 "
3 " " " 2 "
1 " " " 3 "
3 " " " 2 "
1 " " " 20 "
3 " " " 2 "
1 " " " 3 "
3 " " " 2 "
1 " " " 3 "
3 " " " 2 "
1 " " " 146 ggr
3 " " " 2 "
1 " " " 3 "
3 " " " 2 "
1 " " " 3 "
3 " " " 2 "
1 " " " 146 "
3 " " " 2 "
1 " " " 3 "
3 " " " 2 "
1 " " " 3 "
3 " " " 2 "
1 " " " 20 "
3 " " " 2 "
1 " " " 3 "
3 " " " 2 "
1 " " " 3 "
3 " " " 2 "
1 " " " 76 "
2 " " " 2 " Vänster kant

1 380 trådar 1 244 rör

Solvnota. Tuskaft

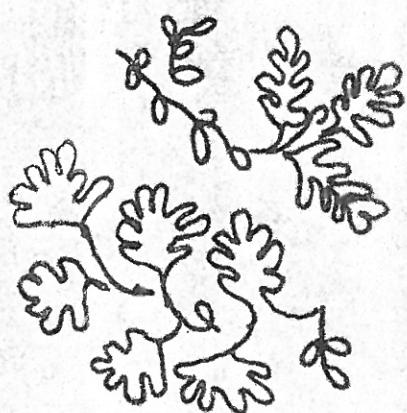

Jönköpings län Slemstöjds förening
Smedjeågatan 40. 552 40 Jönköping
036 / 110974

Tolvrosa duk.

Halskläde eller huvaduk

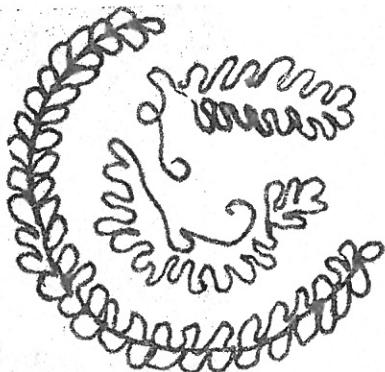
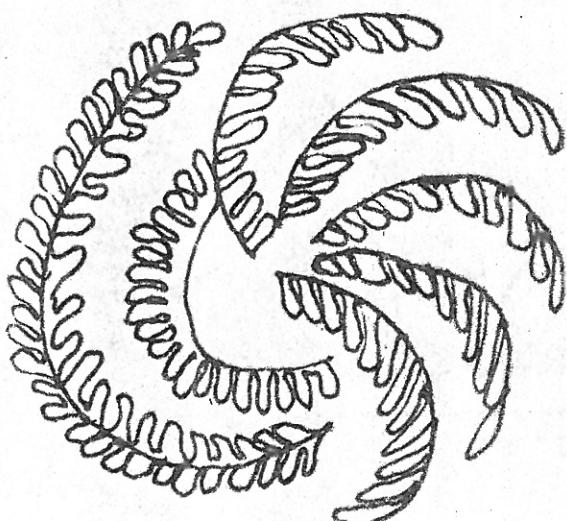
från Vista härad Jönköpings län Småland

Broderas med kedje-skyge i sex rutor med vitt DMC-garn, med så smäskyge som möjligt.

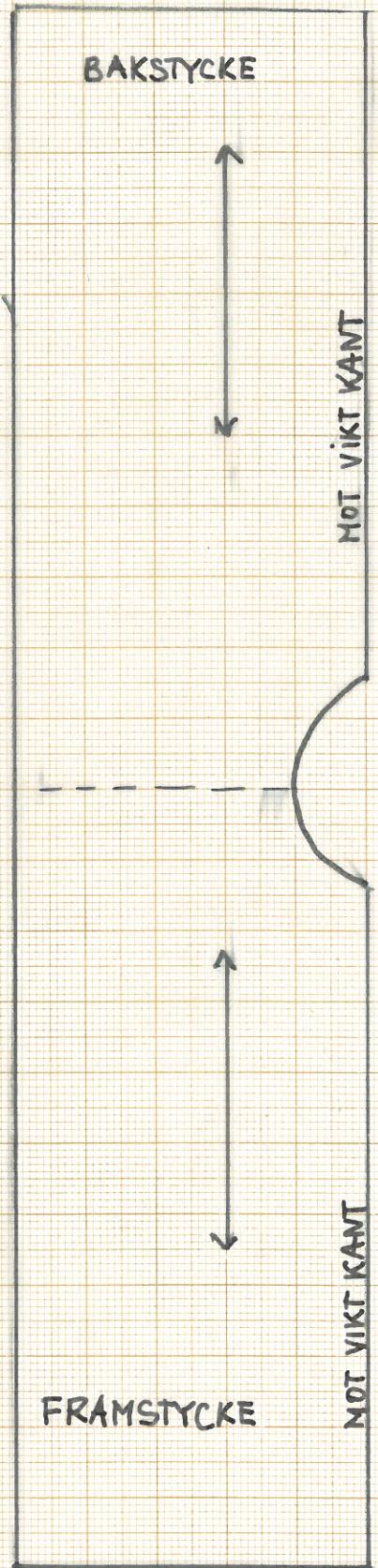
Sy helst; böje o känk på att ej dra åt slynnen för hårt

Aosluta med en snal fall eller pans, men bind i så fall med en rad längst - delad kud.

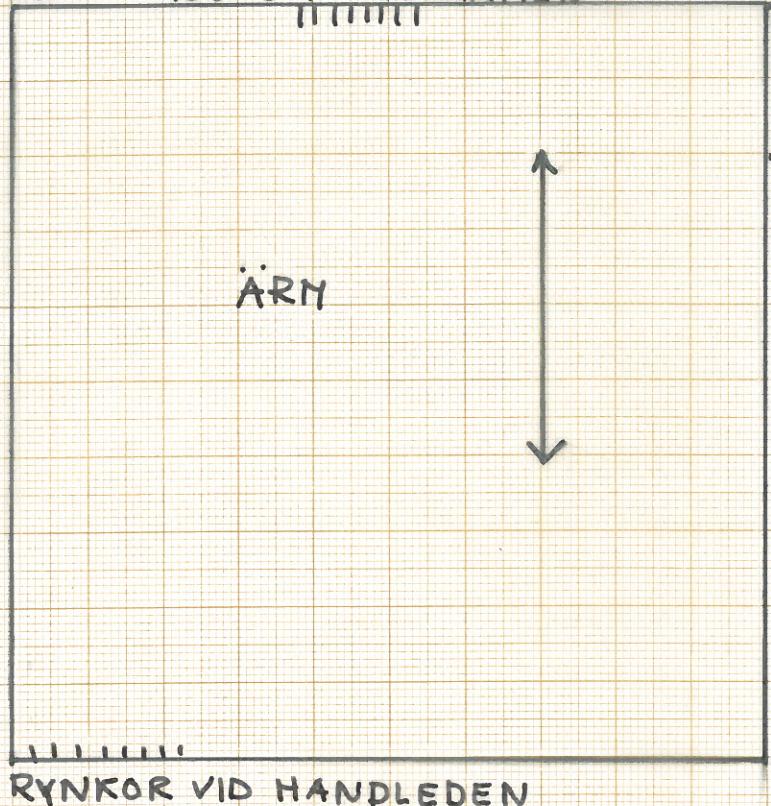

ÖVERDEL TILL VISTA HÄRADSDRÄKT
JÖNKÖPINGS LÄNS HEMSLÖJDSFÖRENING

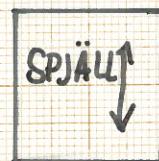
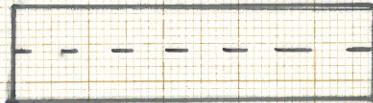
SÖHSMÅN TILLÄGGES
2 RUTOR = 1 CM

VECK LÄGGES MITT PÅ ÄRMEN

} Spjäll
sätts
här:

MANSCHETT

OBS: TYGET BÖR KRYMPAS FÖRE TILL KLIPPING
ALLA SÖMMAR SYS MED FÄLLSÖM.

VISTA HÄRAD ÖVERDEL

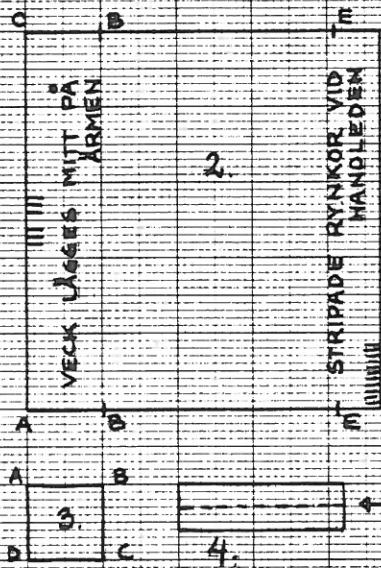
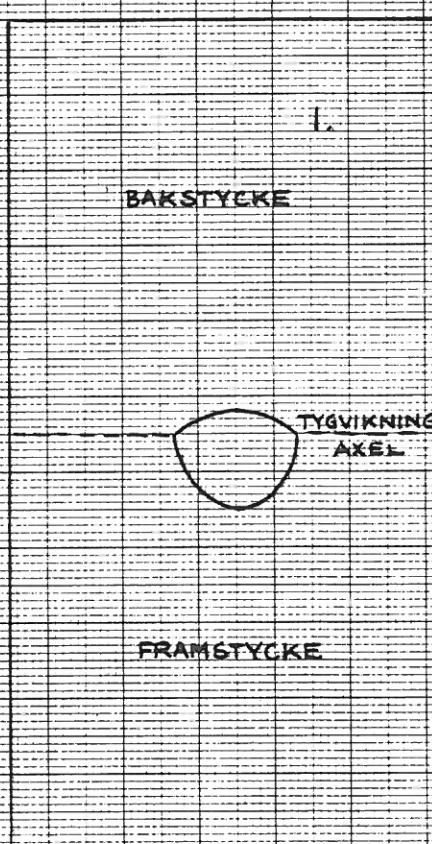
SKALA 1:10

SÖMSMÅN TILLÄGGET OBS! TYGET BÖR KRYMPAS FÖRE TILLKLIPPING.

ÄRMLINNINGEN
KNÄPPS MED HYSKA
OCH HAKE.

HALSRINGNINGEN FÄLLAS
MED EN SMAL RULLFÄLL
OCH FÖRSTÄRKS I HÖRNEN

OBS! KLIPP INTE HALSRINGNINGEN
FÖR VID. PROVA SÅ ATT HUVUDET
GÅR LÄTT IGENOM HALSHÅLET.

ÖVERDELEN SYS MED SMALA FÄLLSÖMMAR MED VIT KNYPPELTRÅD 60/2.
ÄRMEN HAR 3 VECK PÅ VAR SIDA OM MITTEN VÄNDA FRÅN VARANDRA
VID ÄRMLINNINGEN GÖRES ETT SPRUND (E)
NEDTILL FÄLLAS ÖVERDELEN MED EN C'A 1 CM BRED FÄLL.

Copyright:

JÖNKÖPINGS LÄNS HEMSLÖJD FÖRENING

VISTA HÄRAD

OMKRING GRÄNNAN

VÄST

BYXA, LÅNGROCK

JÖNKÖPINGS LÄNS
HEMSLÖJDSFÖRENING.

Vista härads mansdräkt.

- Rock: "Långrock" av grå vadmal, fodrad med rutigt halvylletyg i turkos och brunt.
- Byxor: knäbyxor av grå vadmal. Knäppes upptill med stora tennknappar och vid knäsprunden med små.
- Väst: av halvylle i svart med ränder i grönt, vitt, beige och blårött. Kvinnans kjol är av samma tyg. Västen harståkrage och är dubbelknäppt med tennknappar.
- Skjorta: av vitt linnetyg med liten halsslå. Knäppes med länkknapp.
- Hatt: av ullfilt s k "slokhatt".
- Knäremmar: strumpeband av mönstervävt ylle i blått, svartö vitt och blårött
- Strumpor: stickade av vitt ullgarn.
- Skor: lågskor av brunt eller svart skinn.

Litteratur: "Folkdräkter och bygdedräkter från hela Sverige" av Inga Arnö-Berg, Gunnel Hazelius-Berg
"Vistabygden" av E Sandgren, C Wikmar
"Folkligt dräktsilver" av Sigfrid Svensson

Historik: dräkten är till största delen sammanställd efter förebild från Nordiska Museet.

VISTA HÄRAD

OMKRING GRÄNNAN

VÄST

BYXA, LÅNGROCK

JÖNKÖPINGS LÄNS
HEMSLÖJDSFÖRENING.

Utdrag ur Landshövdingars skrivelse Kalmar län Ukna sn.

Sockenstämman fick lämna svar på skrivelse från Kungl. Majt. angående överflöd i klädedräkten och levnadsvanor.

Till sockenstämman har "herr Hofrätsnotarie Olof Lundstedt på Stensnäs inlämnade i Dictamen ad Protolollum sålunda:

Så följer en utläggning att han under 14 års tid bott pm flera orter i Riket men ingenstans påträffat en sådan prakt och yppighet i klädedräkten som i denna socken och så beskriver han sockenbornas kläder.

" Jag är af den tanken, at alla äfven upreknade kläder jämte Bomulls-tyger böra afläggas, utom sidentygmössor samt en silkesduk för en flicka som är lagelig, förlåfwad och i dess ställe antages sådan klädedrägt som Skärstad och Olmestad socknar i Jönköpings län, från uråldriga tider och äni dag är bruklig, bestående af manfolkens drägt af Mörkgråa Råckar aff sammanblandad wit och swart ofärgad ull kwarpå i allmänhet ingen brist är på.

Skinbyxor och Svänska skor med remmar uti och Qwinfolkens av sidenmössa eller en fin lärftshufwa med en knuten spets före. Swart walmarströja, gul, röd eller Blå yllekjortel med fint larft till förkläde och halsduk."

Detta förslag gillade sockenborna " i inga stycken" utan de ville använda sina kläder de hade åtminstone tills de var utslitna.

nen Shore i Linöfjärd, hvilken, trotsigen, egde hennan i socken; men om denna skogs belägenhet, finnes numera ingen underrätecke. Ång och hetesmark äro i förhållande till Åkern goda; men på skog, hafva de fleste hemmanen knapp tillgäng. Att Skärstadsboerna, som D:r Wieselgren sitter, tillhör den småländska folkstammen, ej den ålskska, draga vi icke i bothändska att medgifra. Visserligen återstar väl häv, liksom i häradets öfliga delar, af den småländska idiotismen icke mer än uttalet *gu*: *selv*, såsom *söger*, m. fl. d., och *mig me*; men tillräckligt i öfrigt ger sig folket i denna socken tillräkna sison småländskt, mer än till och med i norra delen af häradet. Vi återfinna här nära nog den småländska lättheten och läufigheten i rövelsen, i typer af kropssildning, förståndsläffning o. s. v. Kronorittaren Alm i Siringe fästade var uppklämdhet derpå, att överrallt i skogar och betesmarker härstadies jorden fördon varit odlad och stenröjd, samt på en i orten mindre, vanlig bergart vid hans innahufvande hemman, och meddelade derjemte flere intressanta upplysningar angående socknen. Knappast hafva vi någonsteds mer än här funnit så tydliga tecken till denna allmänna fordnas odling och stenröjdning. Den finnes åtminstone icke i norra hujörna, trotsigen emedan bergen därtill visar sig mera i dagen, hvilket visat senare jordegare i denna trakt att åter odlu allt hvad de gamla i detta fall förrt bearbetat.

Angående denna sockens från det öfriga häradets i vissat fullt afvikande klädedrägt, yträas i Ny Smal. Beskr. "det dan bestod af mörkgrå rockar med haktor, breddbrämiga hattar, skor med höga klackar samt röda strumpor och det hvita klädet om hufvudet, såsom mössa, och tros härledd af en invandring från Dalarna." Men de bredskyggiga hattarne, bräcklackar under skorna och haktor i rockarne varo ju denne tid nära hela Sveriges allmoges, och de hvita kläderna, virade om hufvudet i form af mössa, var åtminstone alla Wista häradis gifta bondqvinors. Se här nedan beskrifningen öfver folket i häradet. Det var foljekläggen blott de något längre rockarne och de röda strumporna, som utgjorde hela asylkelsen kring den allmänna drägten. Men dessa fanns ifven i Unnaryds socken uti Westbo härad, där en verkligun urakdrig drägt fanns, hvartill de röda strumporna hörde. Vi behöfva följekläggen icko hava dona modu från Dalune. Det gäda kän derifra vi skulle kunna ana, frodo långa rockarne, som icke egentligen tillhörta den ursprungliga småländska drägten, hvilken ande på det sättet kunnat tillträps, att en eller annan af de utef Eliegelbrekt i 15:de seklets medelaldra Dalkarlar kunnat i dessa socknar stanna var och sjundes intill dems möte på rockar, som kanske är dal-almogen's ut-

aldrig drägt, men ej Småländningarnes. Såsom något naturligt må den illa, så kallade Lappsjön i östra gränsen omväntus. Den ger nemligen styrka åt den tron, att skandinaviska halvöns äldsta bebyggare voro Lappar.

Skärstadsboerna förneka icke heller sin småländska nationalitet i arbetsamhet, idoghet och sparsam hushållning, och folket sjelfgående räder också en alltän välmåiga.

Enligt Røberg var folkmängden härstades 1763 1,693 personer; den upprücke år 1805 till 1,703 och år 1830 till 2,031. Den hade saldes p. de 67 åren ökats med 338. År 1857 var den 2,293 personer; sjökärligen har socknens folkmängd på de 94 åren ökats med 600. I socknen är förlagda 38 man af Litskompaniet.

Härinom ligger Raby gästgivargård, hvarifrån skjursas till Jönköping 2, till Grema 1½ och till Örsjörum 2½ mil. Ut i Skärstads socken är berönligt sört för det yngre släggets bildning. Undervisningen besöjes härstädes uti tretton fasta skolor af examinerade lärare. Till de yngre barnens undervisning äro skolor i socknen rovtvis organiserade, i hvilka införatia barnundervisningen. Till en af de förstnämnde byggde skolius 4, sina nära kyrkan belägna egör, samt, till minne af sin tidigt afhöde äldste son, intillade der en skola för socknens yngre slägle och skänkte till en lärares efflöning samit skolung underhall en stenhede fond af 5000 Rdr rmt. Skolan var till en början ordnad efter vaxelundervisningsmethoden, men är nu omgestaltad till folkskola efter föreskriften i 1842 års skolstadg, hvar till som skil varit det större förtroende denna börjat vinjan framför den förra. Sedermore har församlingen ökat undervisningen med en egen lika beskrifad skola, hvilkens lärare åter skott. Skärstads socken har avsen erhållit frå andra donationer, nemligen en af Med. Dokt. Kjellman, 900 Rdr rmt, deraf riktat utdelas till de skickligaste läsbarnen i församlingen, samt af Doktoriumn Lekermann en frälsränta, bestående af 8 tunnor sild, rögg, korn och färter, hvilka förligen utgå från Öringes kungsögd i Ödeshögs socken uti Östergötland; deraf haverieras barn, hvarefter de skola utgå till färtliga præstekontingenten man ut omvänta, nemligen 500 Rdr bokson i Skaraborgs län. En rysso Hauvalin, till vilje af sin hr 1810, belämnade sitt arv i Epiphoriana Lijfencrantz, änskau, skänkt till en arbetse-

man i Epiphoriana Lijfencrantz, änskau, skänkt till en arbetse-

Jönköpings läns Hemslöjdsförening
Smedjegatan 40
552 40 Jönköping

Tel 036/12 30 28, 11 09 74
Postgiro 304 19 - 6
Bankgiro 544 999 6

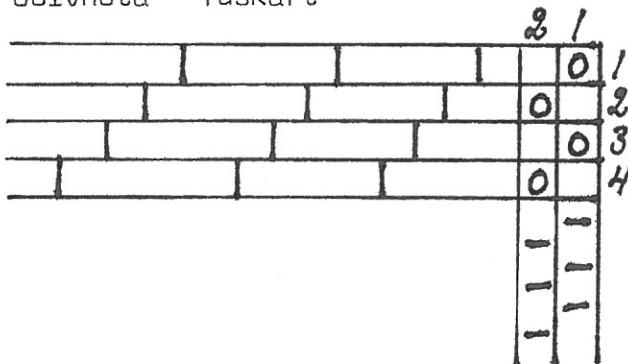
Vista härads mansdräkt

Väst

Varp: brunt bomullsgarn nr 30/2
Inslag: vitt och kulört otvinnat ullgarn
Sked: 90/10, 1 tråd i solv och rör
Stad: 2 tr i rör 2 ggr
Skedbredd: 80 cm = 720 tr + 4 stadtr. = 724 tr
Inslagstäthet: c:a 13 inslag pr cm

Inslagsordning: 16 inslag svart
3 " grönt
1 " vitt
2 " svart
3 " rödlila
2 " svart
1 " vitt
3 " grönt 1 omgång = c:a 4,6 - 4,7 cm
16 " svart
3 " grönt
2 " beige
2 " svart
2 " beige
3 " rödlila
1 " vitt

Solvnota Tuskaft

Garnåtgång till inslag en väst
å 1,50 m

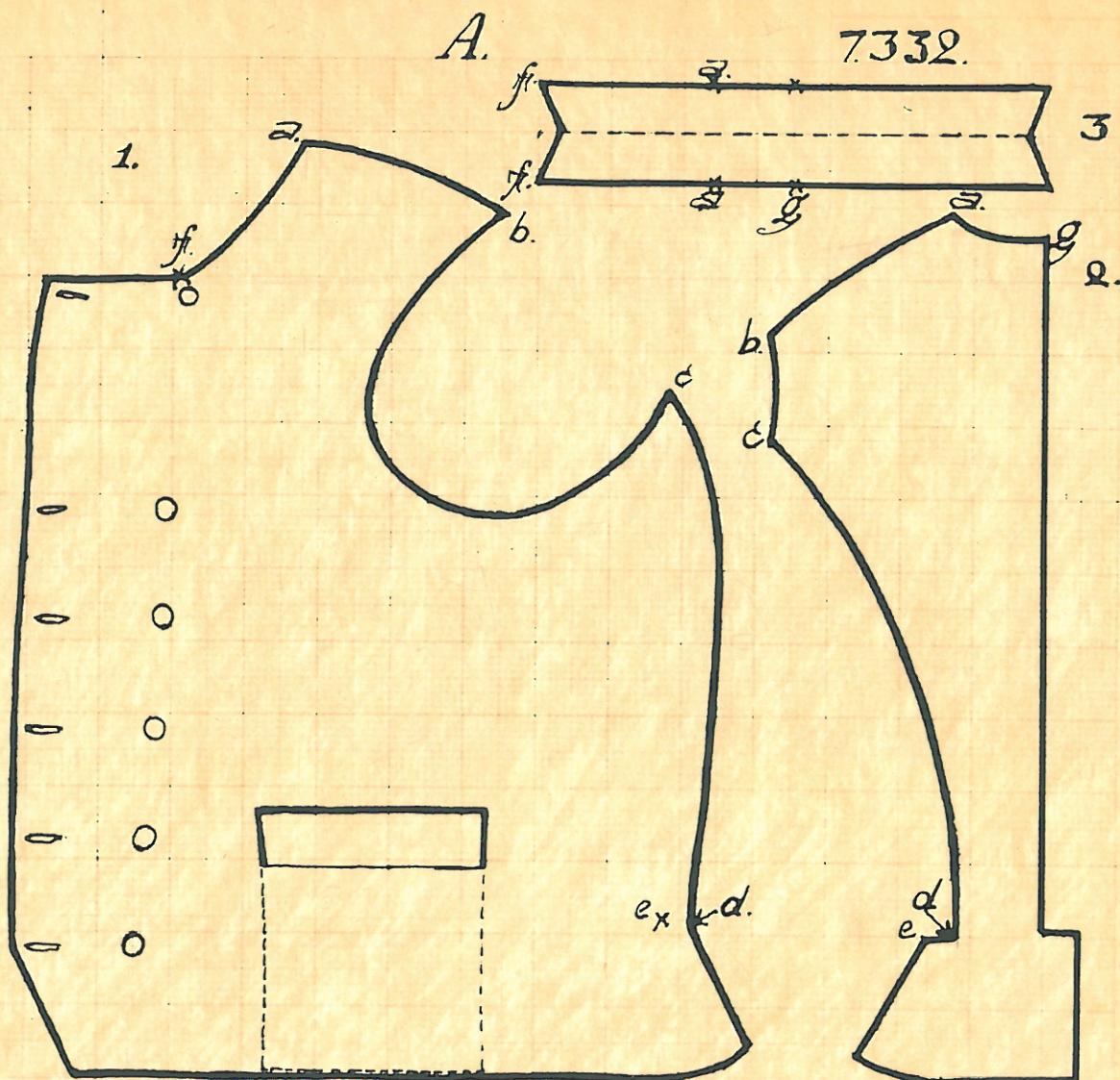
Vitt	B	110	0.015 kg
Beige	K1	1002	0.018 kg
Lila	K1	710	0.028 kg
Grönt	B	4026	0.043 kg
Svart	B	100	0.180 kg

Lämplig tyglängd till en väst: 1,50 m

M. Väst.
Sm. Vista hd.

A.

7332.

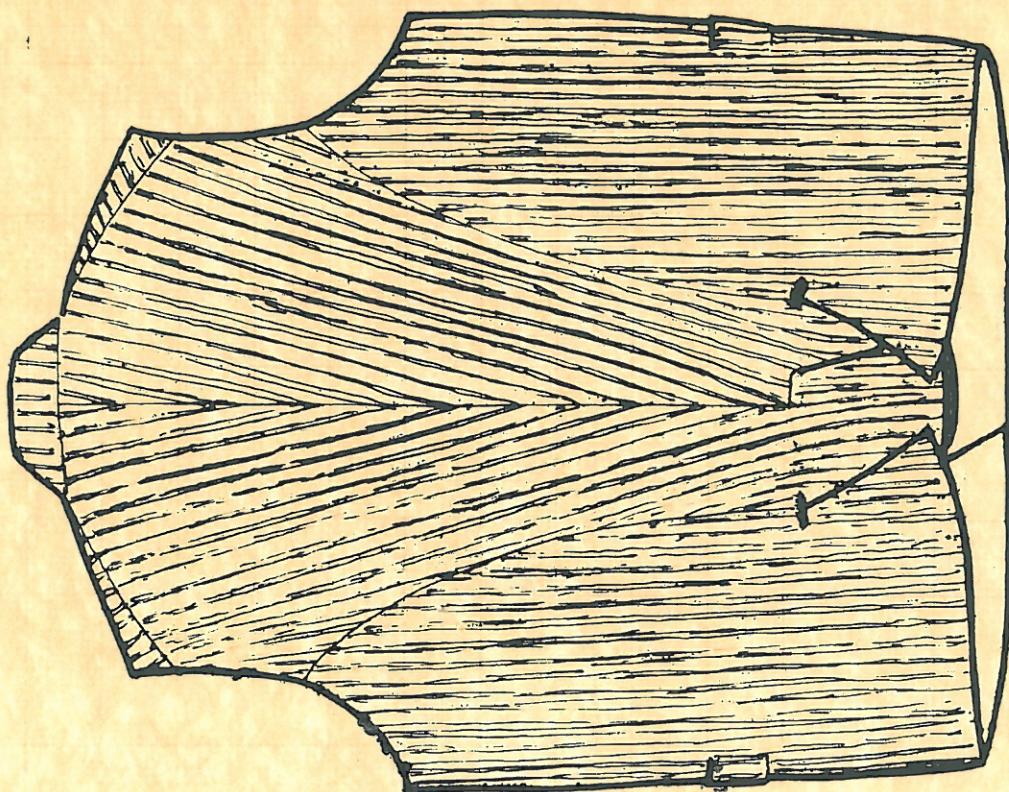
Skala: 1:5.

1. Vänstra fram-ö-sido-stycket.
2. " ryggstycket.
3. Fåndkragen.

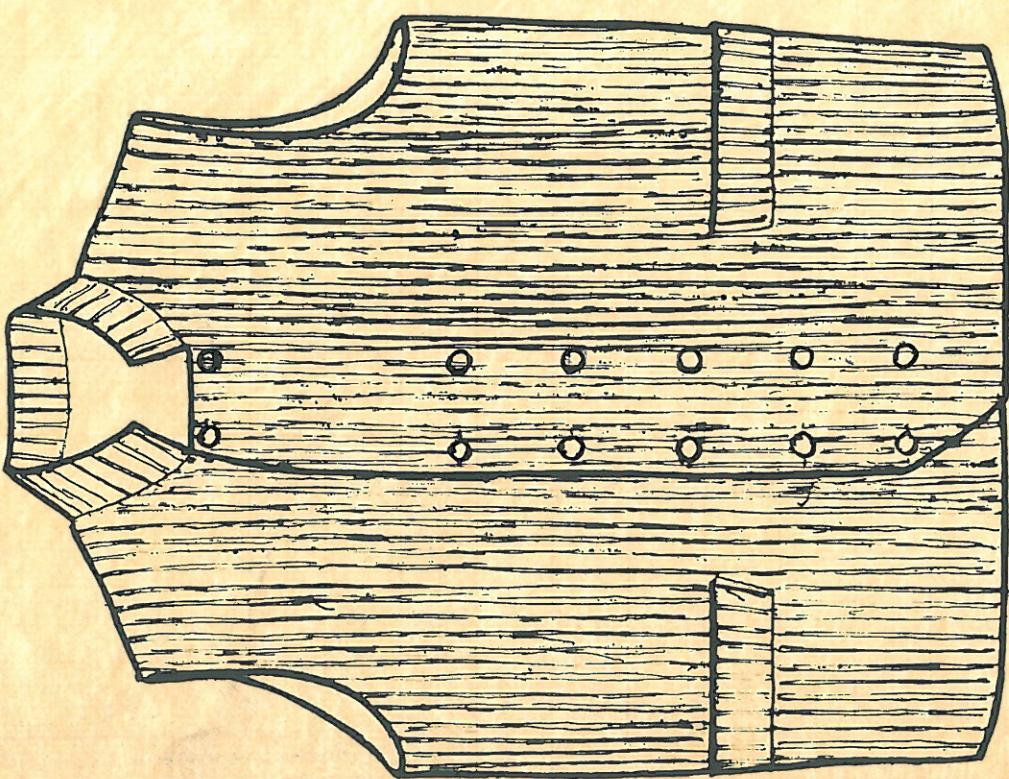
M. Väst.
Sm. Vista hd.

B.

7332.

Skal: I.5.

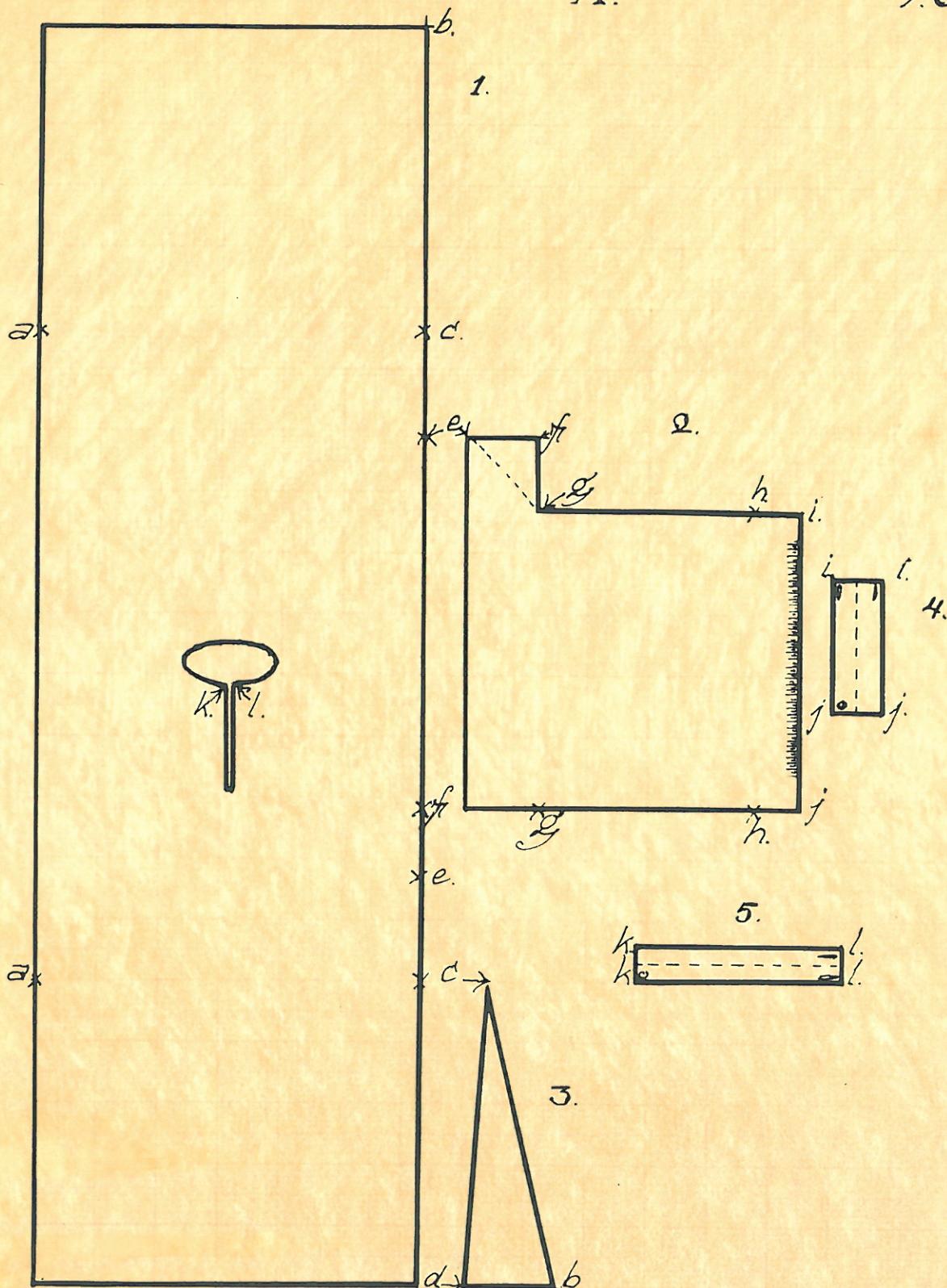

L. Söderström, 1962.

M. Skjorta.
Sm. Vista hd.

A.

9079.

1. *Bålen.*

Skala: I-10.

2. *Vänster ärm.*

3. " *sidokil.*

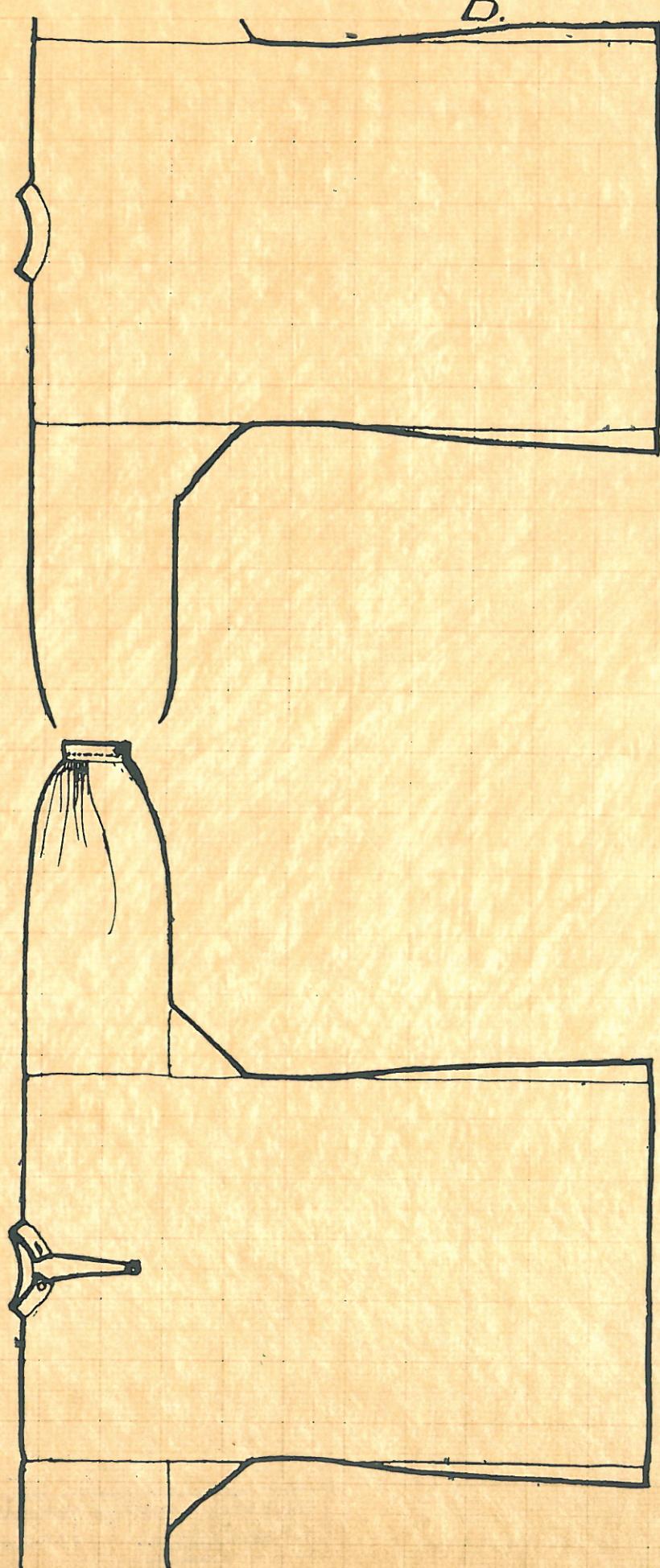
4. " *ärmlinning.*

5. *Halslinning.*

L. Santesson, 1962.

M. Skjortor.
Sm. Vista hd.

9079.

Skjortor: I. 10.

L. Sætheron 1962.

1 (5)

M. Skjorta

Småland

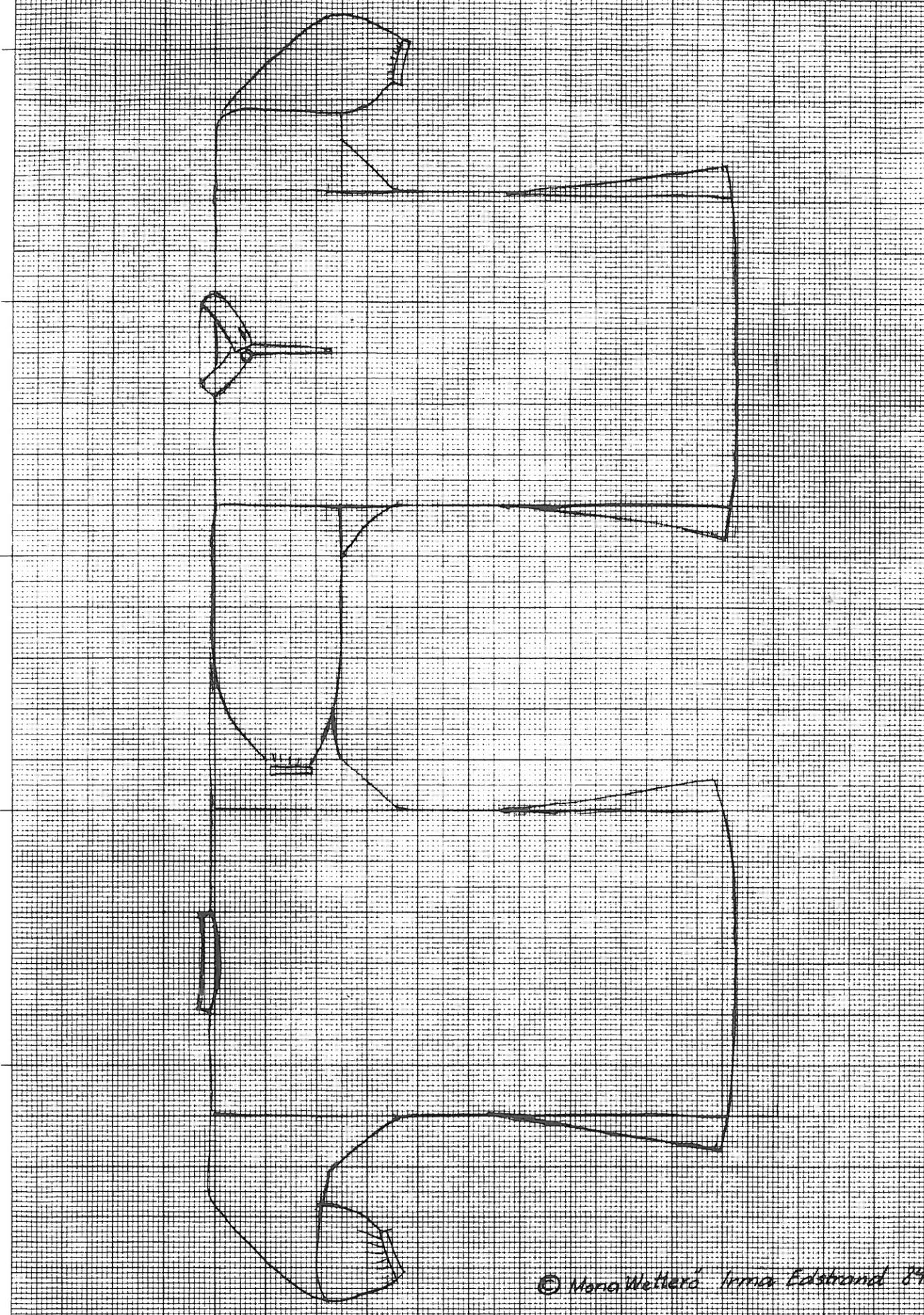
Vista härad

Gräanna

NM 9079

Skala 1:10

Nordiska Museet

2(5)

M. Skjorta

Skala 1:10

Nordiska Museet

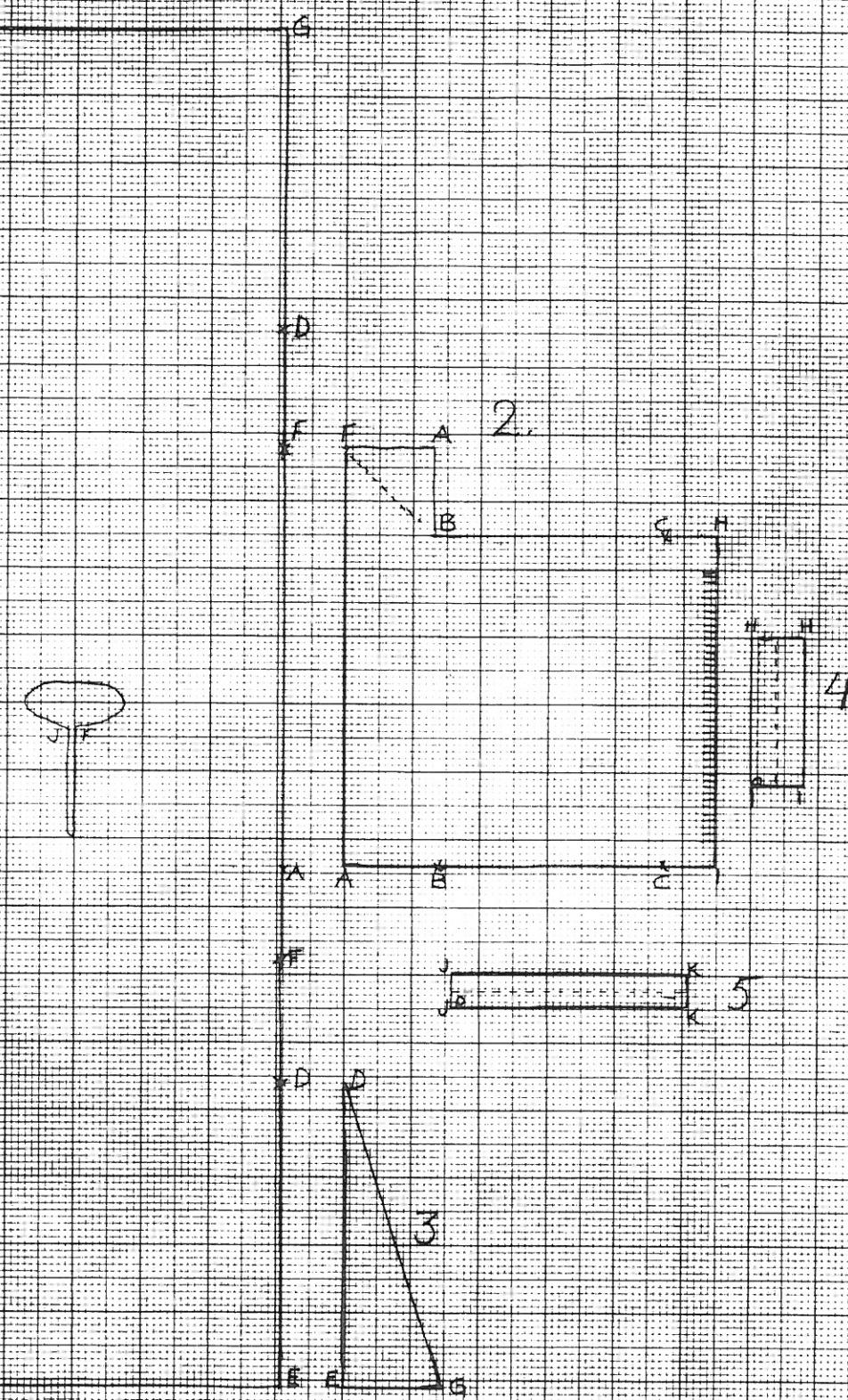
Småland

Vista härad

Gränna

NM 9079

1.

1 bålan

2 vänster örm

3 + sidokil

4 örmlinning

5 halslinning

© Maria Wetterö Ima Edström 184

3 (5)

M. Skjorta

Sömnads-
beskrivning

Nordiska Museet

Småland
Vista hd
Cirräna
9079

SÖMNADEBESKRIVNING

MATERIAL:

3 skaftslinne 16/15 (trådar i varp/inslag per cm)
 Manschett tuskaftslinne 18/19
 Halskant tuskaftsbomull 21/22
 Rött märkgarn
 1 knapp av pärlmomor med 4 hål, 14 mm
 2 knappar av porslin med 4 hål, 10 mm
 Lintråd 35/2 OBS! Tråden skall alltid vaxas

BEREDNING:

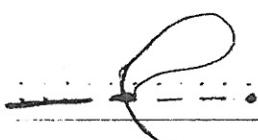
Krymp alltid tyget innan tillklippning.

STORLEKSANÅ
PASSNING:

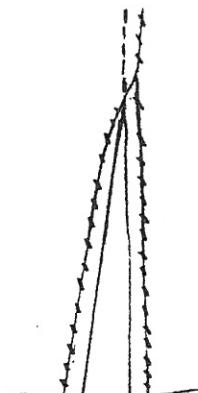
Kontrollera bälens vidd och ärmens längd.
 Behåll längden på skjortan.

TILLKLIPPNING:

Lägg till 1 cm sömsmån överallt. Kragen bör göras ca 4 cm vidare än slätt halsmått.

RYNKOR NERTILL
PÅ ÄRMEN:

1. Sy 2 rader med 1 cm långa förstygn (markera med prickar). Börja 3 cm från sprundet och $\frac{1}{2}$ cm från nederkanten. Nästa rad sys 1 cm från den första.
2. Drag åt så hårt det går och låt arbetet vila minst 1 dygn så att rynkorna fixeras.

HOPSYNING AV
ÄRMEN:

1. Sy ihop ärmsömmar A - B - C.
2. Klipp sömsmånen på den bakre delen till 3 mm och fäll den andra över. Fällsömmens färdiga bredd 6-7 mm, 3 - 4 fallstygn/cm.
3. Fäll hela ärmsömmen, men sluta strax innan ärmsprundet börjar. Ärmsömmens fällsöm vänds så smidigt som möjligt och överågr i sprundets fäll. Fällens bredd ca 3 mm. Sprundet skall vara 8 cm. Andra ärmens sys spegelvänt. Sömmarna är fällda bakåt.

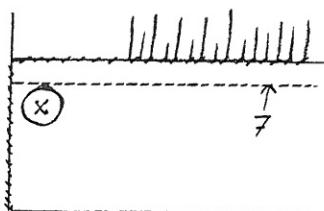
4(5)

Sömnads-
beskrivning

M. Skjorta

Nordiska Museet

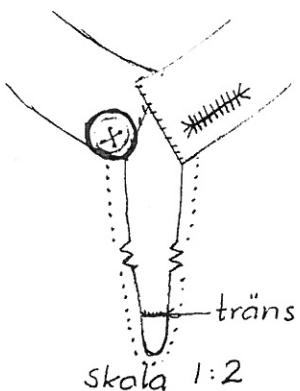
Småland
Vista hd
Gränna
9079

ÄRMLINNINGENS
FASTSÄTTNING:

skala 1:2

1. Drag åt rynkorna till ärmlinningens längd.
2. Fördela rynkorna jämt. (skall ej knäppas)
3. Vik in sömsmånerna på ärmlinningen och lägg den vid den översta rynktråden. Träckla.
4. Sy fast ärmlinningen med fällstygn på rätsidan.
5. Vik in sömsmånen på kortsidor och baksida och sy fast på samma sätt med ett stygn i varje rynka.
6. Sy ihop kortsidorna med kaststygn.
7. Sy en efterstygnsrad med rött bomullsgarn (3 stygn/cm)
8. Sy knapphål i ärmlinningen. Sy i knappen i andra kortsidan. (4-hålsknapp isydd i kors.)

HALSLINNING:

SIDOKIL:

Sy med fällsöm fast sidokilen D - E på främre bälstycket, vänster och höger sida

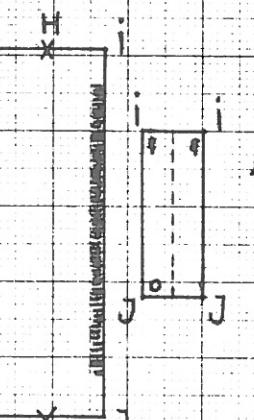
SKJORTA
VISTA HÅRAD
NM. 9.079.

Ax

Xc

2.

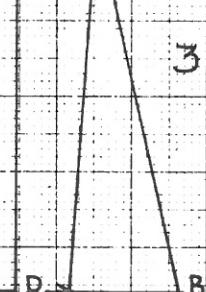

5

Ax

Xc

B SKALA 1:10

- 1. BÄLEN
- 2. VÄNSTER ÄRM
- 3. VÄNSTER SIDOKIL
- 4. VÄNSTER ARMLINNING
- 5. HALSLINNING

JÖNKÖPINGS LÄNS HEMSLÖJDSFÖRENING
162-77

MANSSKJORTA
Vista Härad
NM 9079
I Edstrand -81

Sömnadsbeskrivning.

Material: 3 skaftslinne 16/15 (trådar i varp/inslag per cm)
Manschett tuskafts linne 18/19
Halskant tuskaftsbomull 21/22
Rött märkgarn
1 knapp av pärlemor med 4 hål, 14 mm
2 knappar av porslin med 4 hål, 10 mm
Lintråd

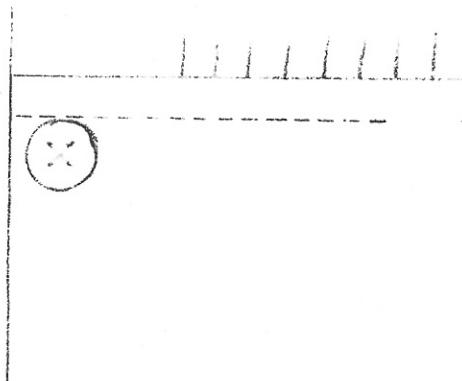
KRYMP TYGET!

Alla delar är hopsydda med fällsömmar som är 7 mm breda, vid stadgekanter endast 5-6 mm. Nertill är den fällad med en 5 mm bred fåll.

Sprundet fram är fällat med en smal fåll. 1 cm upp från sprundets spets finns en tråns som förstärkning.

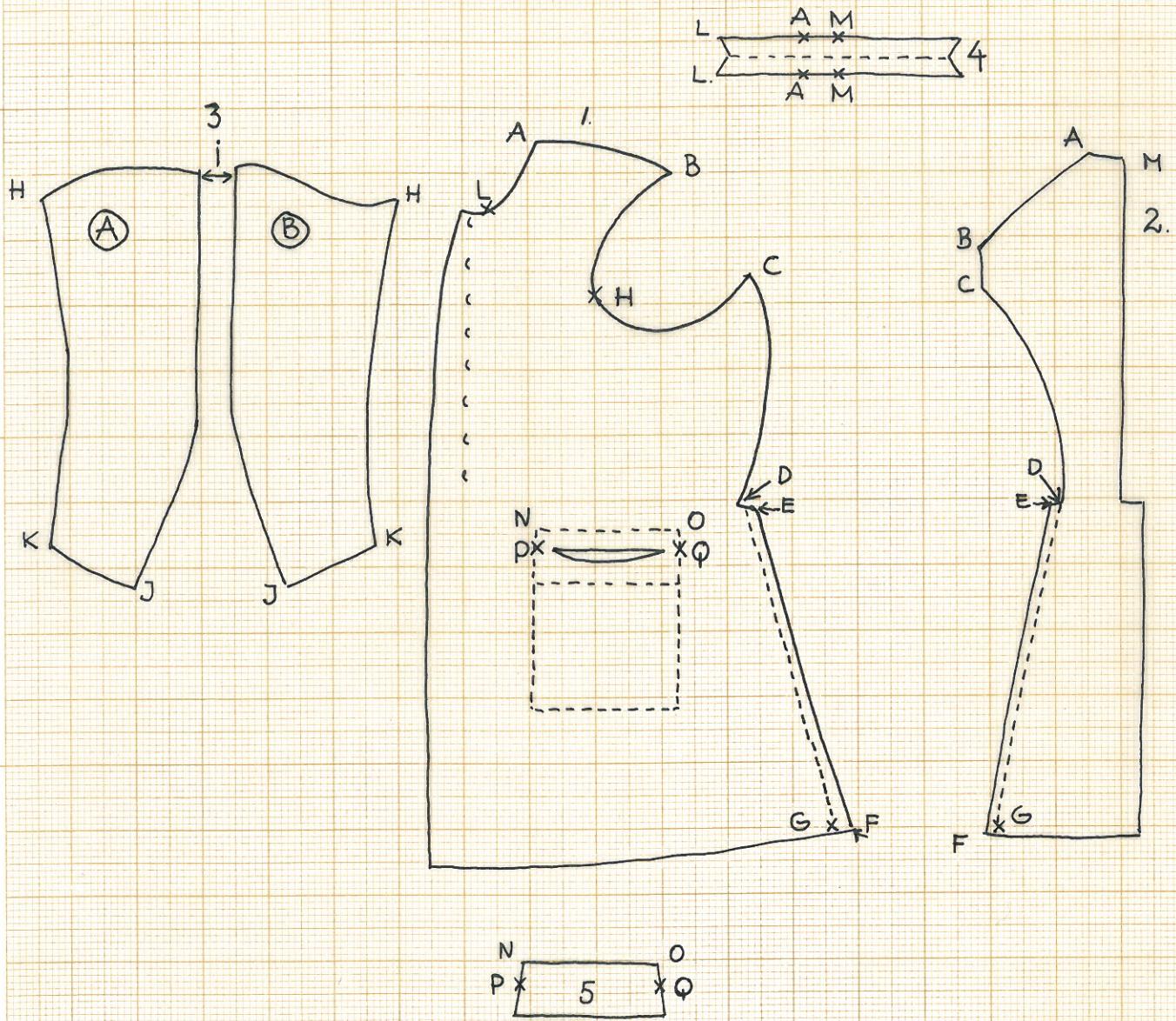
Halskanten (av bomull) är färdig 2,5 cm bred. Kortändarna är kastade ihop. Knapphålet sitter 7 mm från nederkanten och 7 mm in från framkanten. Knappen är av pärlemor och 14 mm ø. Den har fyra hål och är fastsydd i kors.

Manschetten (av tuskafts linne) är 4 cm bred med hopkastade kortändar. De stripade rynkorna är 1 cm/veck.

← röda efterstygn (3 stygn /cm)

knappen förmodligen av porslin med 4 hål
fastsydd i kors

1 = VÄNSTER FRAM- OCH SIDSTYCKE

2 = VÄNSTER RYGGSTYCKE

3 = VÄNSTER ÄRM (A) OCH (B)

4 = STÅNDKRAGEN UTBREDD

5 = FICKLOCK

SKALA 1:10

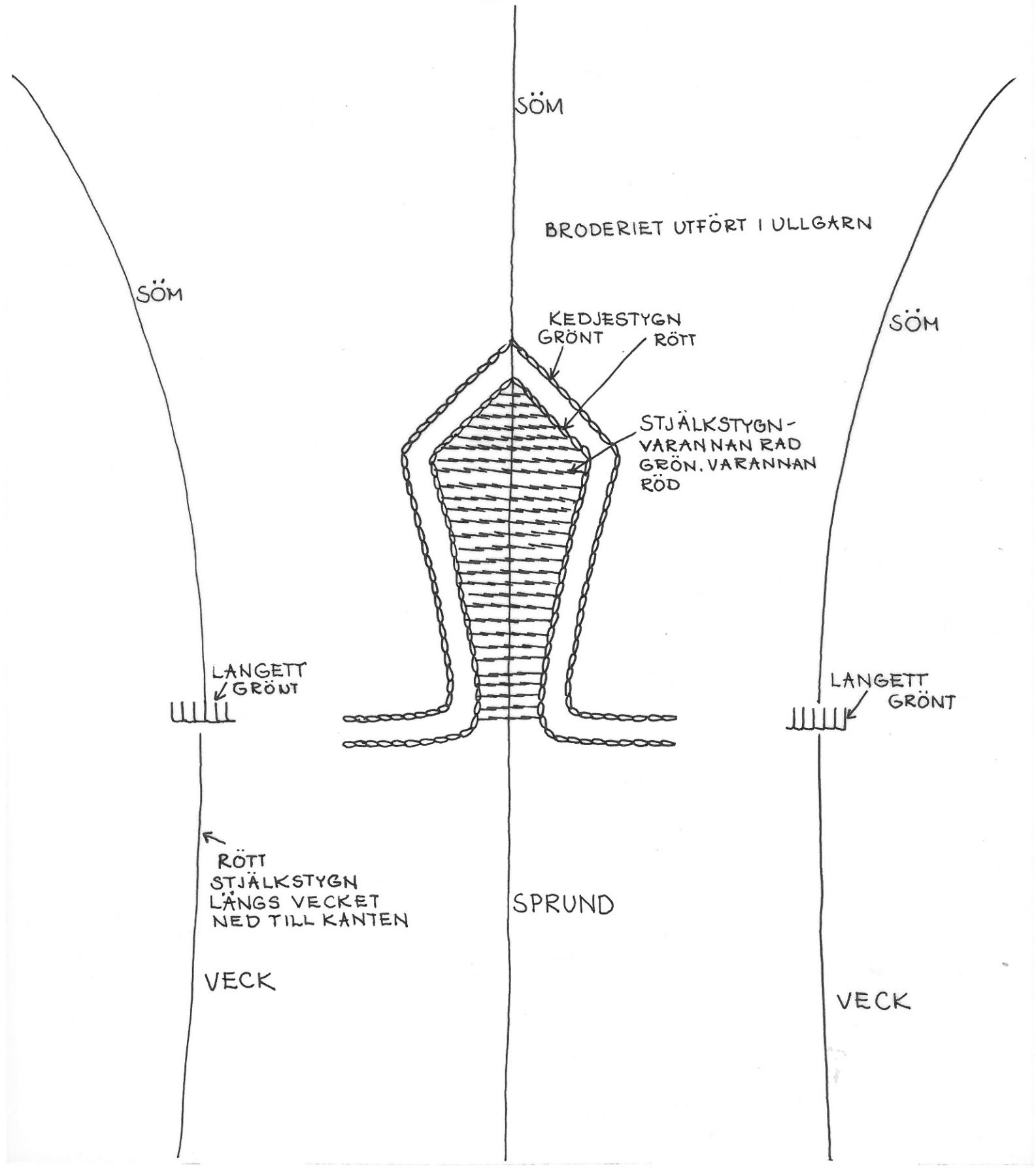
LÅNGROCK VISTA HÄRAD N.M. 7.337

JÖNKÖPINGS LÄNS HEMSLÖJDSFÖRENING 100-77

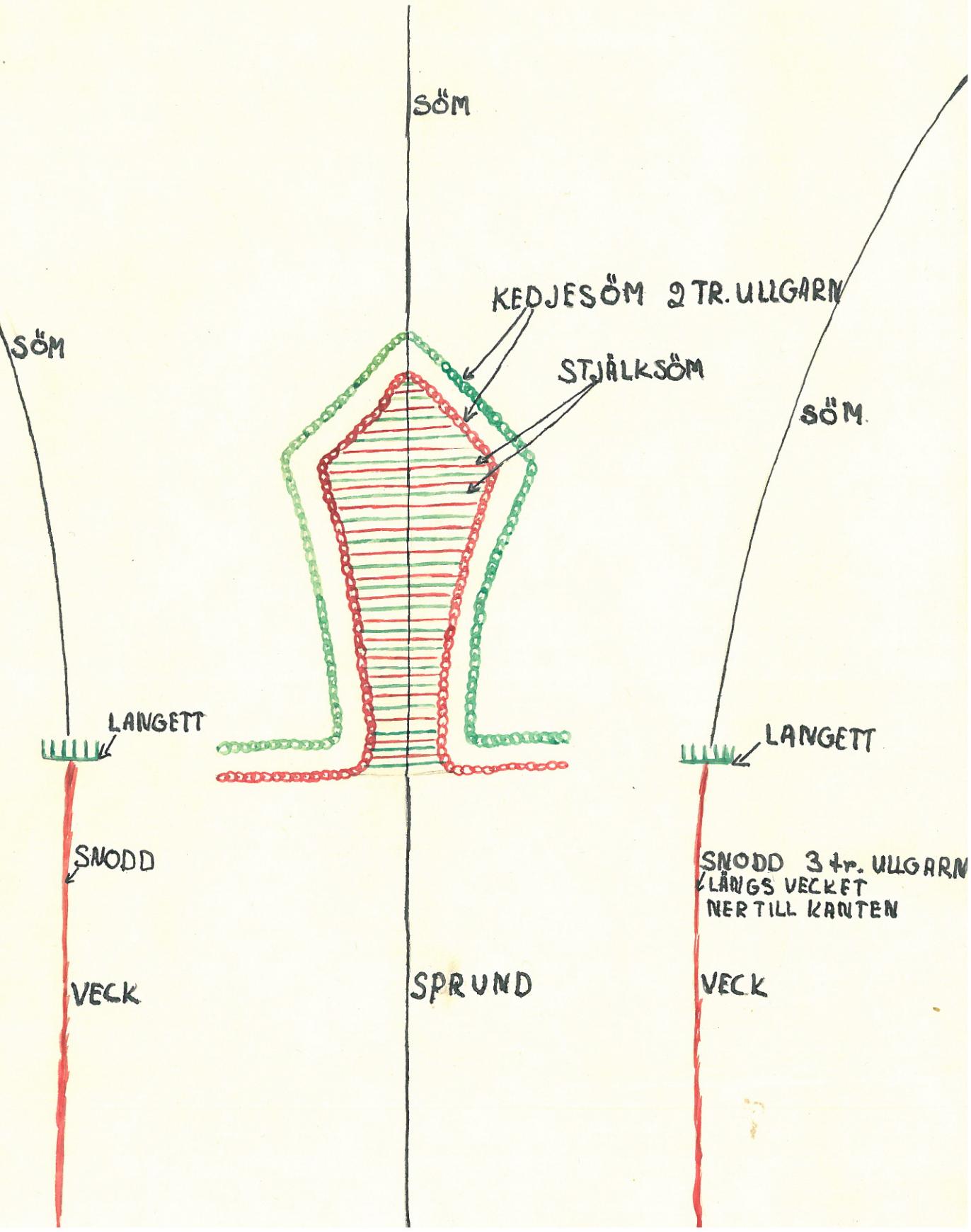
VISTA HÄRAD

BRODERI PÅ RYGGEN PÅ LÅNGROCKEN
JÖNKÖPINGS LÄNS HEMSLÖJDSFÖRENING
NATURLIG STORLEK PÅ BRODERIET

1W-77

VISTA HÄRADS MANLIGA DRÄKT
BRÖDERI TILL RYGGEN PÅ LÅNGROCKEN
NATURLIG STORLEK PÅ BRÖDERIET

Fodertyg till Vista-dräkten.

Varp: svart och turkosfärg. bomullsgarn nr 16/2

Inslag: samma som varpen

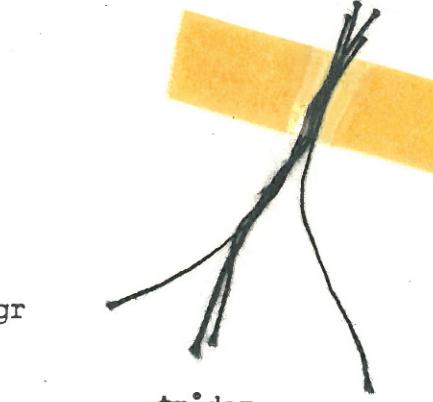
Sked: 80 /10, ...¹ tr i solv, ...² tr i rör

Stadträdning: tr i rör ... ggr, ... tr i solv och rör ggr

Tygbredd: cm

Skedbredd: cm=..... rör= trådar+.... stadstrådar= trådar

Tyglängd: meter

Varplängd:

tyglängd

meter

Varpordning.

12 tr turkos = 1 omgång
44 " svart

... % krympmån=

"

... st fransar=

"

framknytning och efsingar=

"

Längd att varpa:

Garnätgång:

Solvnota:

2	1	0	1
0	2	0	2
0	3	0	3
0	4	0	4
<i>Prova lämnat av Anna Edshand</i>			
		1	1
		1	1
		1	1
		1	1

Varpordn

Visingsö-dräkten.

På 1920-talet gjordes ett första försök att få fram uppgifter om ett folkligt drätskick på Visingsö. Det enda man fann var bindmössor. I början av 1930-talet komponerades Visingsö-dräkten. Kvinnodräkten har kjol av linne i blått med smala gula ränder. Förklädet är av bomull, randigt på vit botten.

Livstycket av linne i blått med kantsnoder och snörs ihop. Den blå färgen i kjol och livstycke skulle anspela på vattnets färgton, runt ön. Överdelen är av vitt linne. Bindmössa med stycke finns i såväl grönt som rosa.

Mansdräkten består av väst i samma randiga tyg som kvinnodräktens kjol och är dubbeknäppt. Byxorna är mullvadsgrå knäbyxor av vadmal. Knappar gjutna i Gränna. Strumpor i blågrön färgton.

Dräkterna var klara 1933.